

MAHALLENDEKİ BİLİM ADAMINI ÖLDÜR

Sizinle oyunlar oynamaya geldik.

Yedinci sayımızın oyunu şöyle: Bir mabede gidin.

fanzi⁶

İÇİNDEKİLER

giriş konuşması	2
kuşlar cehennemde [şiir]	4
kardeşim jack [şiir]	5
ben çünkü solcuym [deneme]	6
staj günlüğü [şiir]	15
zabıt	19
bilimin dünyasından	
bilginin dünyasına [deneme]	21
polise yeminli ifade [şiir]	28
balad & ateş [şiir]	30
yakın dönem ağır	
bombardıman [hikâye]	36
metin eloğlu	42
iletişim	44

giris konuşması

“Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar!”

Terk ediyoruz. Arkamıza bakmadan. Evi terk ettin, şarkıyı terk ettin, kalbini de terk et! Mahallendeki din adamını öldür, mahallendeki bilim adamını öldür. Sana teknoloji diye bir şeyi yutturdular. Senin tekniğin zaten vardı ve sen bununla güçlüydün. Seç: Önce muhasır medeniyetler seviyesine gelecek sonra da Müslüman mı olacaksın, yoksa önce Müslüman olacak ve sonra muhasır bir medeniyet mi yaratacaksın? Sana ait olmayan, seninle hiçbir alâkası olmayan, ne idüğü belirsiz icatlarla, mefhumlarla, alet edevatla mı ömür tüketeceksin, yoksa önce bir yere ait ve mensup hissedecek, ondan sonra bir şeylerle meşgul mü olacaksın? Milyon dolarlar verip uzaya uydu mu göndereceksin, yoksa önce kıbleni belirleyebilmek için rasathane kurup, daha sonra gök bilimleriyle mi uğraşacaksın? Kıcının rahatı için teknolojiye mi yatırım yapacaksın, yoksa “*Lâ rahâte fi'd-dünyâ*” deyip dişini sıkıp çalışacak mısın? Zeytin işine devam mı edeceksin, yoksa zeytin işi meşakkatli olduğu ve para kazandırmadığı için, açıkçası götüne de zor geldiği için şehre gidip asgari ücretle çalışarak bir boya fabrikasından emekli mi olacaksın? Öküz ve at dururken traktör mü alacaksın? 100 kişilik köyde 100 tane traktör mü olacak, yoksa imece usulüne seve seve veya başka türlü geriye dönüş mü

yapacaksın? Kalorifere götünü dayayıp mı yatacaksın yoksa sobaya mı döneceksin? Yoksa sobayı da bırakıp, şömineye mi döneceksin? Toprak ağalarına, holding sahiplerine mi el açacaksın, yoksa Allah'a mı? Bilim adamı sana ne verdi? Daha rahat günah işleme imkânından başka ne verdi? *TV* verdi. Nezaketsiz, fütursuz, mahremiyetsiz hayatında debelenip duruyorsun. *Laptop* verdi. Senin olmayan dertlere aşına oldun, küfür artık ışık hızında. *Telephone* verdi. Artık daha rahat yalan söylüyorsun. Sevdiklerini daha kolay aldatıyorsun. *Automobile* verdi. Çünkü senin hızlı olman gerektiğine inandırdı seni. 1 saatlik yolu gidip geliyorsun, neden? Bilmemne şirketindeki bilmemne mevkiindeki işini daha rahat sürdürebil diye. Muhtaç yarat, ihtiyaç dışı şeyler üret, patron para kazansın, küfür beynelmilel bir hâl alsın.

Altıncı sayımızın oyunu şöyle: Bir laboratuvara, bir fabrikaya, bir hastaneye, bir eczaneye, bir üniversiteye, bir mağazaya, bir AVM'ye, bir bankaya girin. Ve oradaki -en büyüğü hariç- bütün putları bir balta ile kırın. Sonra da baltayı en büyük olan putun boynuna asın. Soran olursa da o yaptı dersiniz.

kuşlar cehennemde

Pencere açıldığında
Sofra bezi çırpıldığında
Beş yaşındaki kız çocuğunun yumuduk elleri
Ve mutlu bir şeyler yapmanın gülümsettiği ablak yüzü
Kurdelelendiğinde pencere demirine
Bak işte yavru ceylanım, dediğinde anne
Acıkmışlar mı çok, dediğinde kız ıslıl ıslıl
Kuşlar paylarına düşene neşeyle yaklaştığında
Dünyanın canı gene de cehennemlikti

nihan zehra gülgün.

kardeşim jack

Dağların alçakgönlüne sığınırız
Ve taşların bağıryanıklığına
Anamız bizi bulamadığında
Hiçbir hastanede

O vakit gasteleri yadırgarız
Evlerde televizyonlar açıktır karşılıksız
Delinmiş astrobileklerimiz
Her mahpushanede

İntihar yaralarımıza tuz
basarak yeniden doğuyoruz biz.

nasuh gerçek.

ben çünkü solcuyum

İlk iki yazıda iki tür yol olduğundan bahsettim. Birincisi hakikî yol, ikincisi ise resmî yol idi. Hakikî olan yol tek bir tanedir, resmî olan ise belki milyonlarcadır. Dördüncü yazıda - İnsan Hakları ile ilgili olan yazıda- ise "İnsanlar, özellikle de gençler komünist, Türkçü, şeriatçı, Atatürkçü, varo-luşçu, apolitik, nihilist... yapılmak isteniyor" diyerek uzun bir sıfatlar listesi saymıştım. Fakat bunların hiçbirinin bizim aslî kültürümüzle bağının olmadığından bahsetmiştim. Peki nereden çıktı bu yüzlerce sıfat?

Eğer kapitalizm bu topraklara adım atamayacak olsaydı bu sıfatların muhtemelen neredeyse hiçbiri hayatımızda olmayacaktı. Fakat bu olmadı ve Batının inşa ettiği modern dünya, dünyaya ağır hasarlar vererek yaşamını sürdürüyor. Her şeyi, kendimizi bile -ne yazık ki kendimizi bile- modern dünyanın ortaya attığı birtakım kavramlarla ifade eder olduk. Laik (*secular*) oluyoruz, muhafazakâr (*conservative*) oluyoruz, ama mutlaka gâvur kavramlarını seçiyoruz kendimizi ifade ederken. Yine de hiss ediyoruz bu topraklarda bir ruhun olduğunu. Bu ruh, düzenle bağdaşmayan, düzene kafa tutan bir ruh. Bu yüzden de bu kavramların hiçbiri yaramıza çare olmuyor. Bu toprak ile yabancı ve ketum kavramların arasında kalıyoruz. Mesela "Antikapitalist Müslümanlar" diyor kimimiz kendisine. Daha seküler ve solcu olanlarımız ise "Bu Anadolu topraklarında tam bir antikapitalist ruh var" diyebiliyor en iyi ihtimalle.

Kapitalizmin adımını atmasıyla, peşini insan haklarının ya da uluslararası hukukun izlemesiyle birlikte bu topraklarda bir şeyler olmaya başladı. Daha sonra da demokrasi geldi. Tüm bunların arkasından bambaşka nesiller yetismeye başladı. Esasında bu topraklara giren demokrasiyi 1923'te Cumhuriyetin ilanı ile başlatmamız bir hata olabilir. Çünkü o gün ilan

edilen cumhuriyet, en azından politika açısından, ne Tanzimat'ın ne de Meşrutiyetlerin bir devamıydı. Hatta aksine, tüm bunların geçersizliğini ilan eden, tüm bunlara karşı yapılan bir hareketti. Yani Tanzimat'tan bu yana gerçekleşen Batılılaşmaya, 'emperyalizme', küfre, bir dur deyişti. Cumhuriyetin ilanı, Tanzimat'tan o yana alınan bütün kararların terk edilmesiydi. Ne zaman ki "hâkimiyet bilâ kayd ü şart milletindir" ifadesi "egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" a dönüş-tü, işte o zamandan itibaren demokrasi de ülkeye giriş yapmış oldu.

Cumhuriyetin ilanından sonra, 1928'de Harf İnkılabı yapıldı. Ardından da dil üzerinde bazı değişiklikler yapılmaya başlandı. Bunun sebebi olarak da artık medeniyet değiştirmiş olmamız gösteriliyordu. Yani artık yüzümüzü Arap medeniyetinden Batı medeniyetine çevirmiştik. Madem medeniyet değiştirdik ve Arapça dersini kaldırdık, o halde Yunanca ya da Latince dersini koymamız gerekiyordu yeni müfredatı. Fakat Yunanlılarla düşmandık. O halde ne

yaptık? Zaten eski mekteplerde de öğretilmekte olan Fransızca ve Almanca derslerini koyduk. Daha sonra da popülerliği sebebiyle İngilizce öğrenmeye heves ettik.

İlk başta elimizde Arapçadan başka bir şey olmadığı için, Latin dillerindeki kavramları dilimize tercüme edebilmek gayesiyle Arapların dahi bilmediği fakat tamamen Arapçanın kuralları dikkate alınarak birtakım kelimeler türetmeye başlamıştık. Mesela 'liberty' için 'hürriyet'i, 'independence' için 'istiklâl'i, 'civilization' için 'medeniyet'i türettik. Fakat bunlar Latin dillerindeki karşılıklarından çok daha farklı anlamlara gelmekteydi.

Yüzümüzü Batıya çevirince, dilimize Kur'an ve hadisten geçmiş olan bütün kelimeleri atmaya başladık. Kelimelerimiz Farsça bile olabilirdi ama Arapça asla olmamalıydı. Bu sırada Öztürkçe diye bir şey de çıktı ortaya. Bunun kökeninin de, yani Türkçe denen dilin aslının da Orta Asya olduğu düşünüldü ve buralardan kelimeler devşirilmeye başlandı. Fakat anladılar ki oradaki dil yetersiz. Bir yandan bu Orta Asya kavimleri Rusların etkisi altına girmiş ve diğer yandan da bu kavimlerin dillerinde de birtakım Arapça kelimeler var. Bunun üzerine, Öztürkçe olduğu düşünülen bazı kelimelerden yepyeni kelimeler türetilmeye başlandı. Mesela, istiklâl yerine bağımsızlık, medeniyet yerine Uygur'dan uydurulan uygarlık, hürriyet yerine de 'hür' ile kafiyeli olsun diye 'özgür' kelimesi bulundu. Öz ve gür kelimelerinin birleşiminden geliyordu. O dönemin aydınlarının bu yeni kelimeyi duyduklarında epeyi bir güldükleri söylenir. Daha sonra 'çay' yerine 'kızıl sıvık', 'kahve' yerine de 'kara cıvık' kelimeleri önerilmiş. Bunlarla birlikte birçok kelime türetiliyor ve bununla kalınmayarak birçok ek ve gramer kuralı da türetilmeye çalışılıyordu. Sırf yeni ve 'öztürkçe' kelimeler türetebilmek için Batı dillerinden çeşit çeşit ekler almaya başladık. 'Compartment', 'commandment' gibi kelimelerdeki 'man'ı alarak, öğretmen, gözetmen, egemen, uzman'ı türettik. Bu ekin önceden de var olduğunu ispatlamak için de 'Türkmen', 'kocaman' gibi kelime-leri gösterdik. Halbuki bu kelimelerdeki '-man' eki Farsça'dan gelmiş, 'gibi' anlamında bir ektir. Yani Türkmen, Türk gibi, Türk'e benzeyen; kocaman, dev gibi anlam-larına gelmektedir. Sonra da 'göç-men' gibi kelimeleri örnek gös-terdik. Fakat bu da ağızdan ibar-etti. Kelimenin aslı 'göçmel'di ve bazı yerlerde göçmen diye telaffuz ediliyordu. Dil devrimine uysun diye göçmen deyiverdik. Aynı şekilde '-sel', '-sal' ekini türettik, sırf 'mathematical' der gibi 'mate-matiksel'; 'physical' der gibi 'fizik-sel' diyebilmek için. Tamamen gelişigüzel kelimeler türetil-di. 'Leader' kelimesinin 'der' kısmını alıp, öztürkçe diye düşünülen 'ön' kelimesi ile birleştirip 'önder' dedik.

Velhâsıl Türkçe, Kur'an ve hadisten uzaklaş-tıkça garipleşiyor, ya Orta Asya'ya ya Latinceye ya da Grekçeye dayandırılıyordu. Yöneticiler, İttihad ve Terakki'den, hatta İkinci Abdülhamid'den bu yana, esas Türklerin Orta Asya'da yaşadığı fikrini kabul etmişti. Özellikle *Mémoire historique sur l'origine des Huns et des Turcs* kitabının da yutturmasıyla birlikte, herkesin kafasında oluşan, Avrupa'nın bize paketleyip sunduğu Türk şöyle bir şey oluvermişti: "Biz Orta Asya'da çok güçlüydük. Çok daha medeniydik. Kadın hakları vardı. Harika yaşıyorduk. Sonra Araplar oralara kadar gelip Çin'le savaşılmaya başladı. Bu arada biz de Çin'in baskısından ve birkaç şeyden daha sıkılmış, Batıya doğru yavaş yavaş göçüyor idik. Sonra bu Araplar bizleri kılıçtan geçire geçire Müslüman etti. Ardından biz bayağı aşağılıklaşmaya; kadınlarımızı ezmeye, kabiliyetsizleşmeye filan başladık. Sonra atlarımızla dıgıdık dıgıdık Anadolu'ya geldik. Burası tamamen Hristiyan ve Helen idi. Burada birtakım savaşlar yaptık, insanlar öldürdük ve en nihayetinde bu toprakları ele geçirdik. Buralara biz yerleştik, böylelikle de onların elinden gasp etmiş olduk bu toprakları."

Yönetici takımının ve aydınların kafasındaki görüş bu şekildeydi. Bunu bize kabul ettiren

Dil devriminden sonra sokaklara asılan yeni Lâtin harfleri

Avrupalılar da ister iste-mez haklı konuma geliyorlardı. Hal böyle olunca, verilen İstiklâl Harbi'nin pek bir anlamı kalma-maya başlamıştı. Sonuçta bizim anavatanımız Orta Asya idi. Buraları darü'l İslâm hâline getirmemiz de bizim için müs-pet bir şey değildi. Zira Arap-laşmıştık, Türklüğümüzü kay-betmiştik, o halde bu Arap dini bizi ancak daha da beter ederdi. Dolayısıyla bu topraklara, İslâm vesilesiyle de bağlanamıyor-duk. Yani bu toprakları darü'l İslâm hâline getirmemiz, bura-daki halkın hiçbir yere gitmeyip Müslüman oluşu, bu toprakla-rın Türkiye olması ve bizim de Türk olmamızı sağlayan şeyin İslâm olması bizim için bir anlam ifade etmiyordu çünkü hâkim görüş bu değildi, bu yüzden de kurtulmamız gere-kiyordu İslâm'dan. Tekrar ona

sarılamazdık. O halde bu topraklarda kalabilmemiz için hiçbir sebep kalmamıştı.

İşte tam bu noktada bir garip düşünce geldi yöneticilerin aklına. Tüm dünya aslında Türklerden türemişti. Sadece Orta Asya değil, Kızılderililer de Avrupalılar da, çok daha önemlisi, dört bin yıl evvel bu topraklarda yaşamış olan Sümerler de Türk idi. Yani bu toprakları bizim yapan şey İslâm değildi. Başka topraklara -Orta Asya'ya- gitmememizi sağlayacak yegâne şey de zaten bin yıllardır burada Türklerin yaşıyor olduğu görüşüydü. Yani Orta Asya'ya, diğer Türklerin yanına gitmemiş, Türkleri Orta Asya'dan buraya getirmiştik. Bunu ispatlayabilirsek her işi başarabilir, bu topraklarda hiç çekinmeden, yayıla yayıla oturabilirdik. Sümer Bank, Etibank bu şekilde kurulmuştu. Sırf bu teoriyi geliştirmesi için TDK ve TTK'nu kurduk.

Bir yandan da madem Sümerler de Türk idi ve tüm dünya Türklerden türemişti, o halde dilimizi de buna uygun şekillendirmeliydik. Bunun için de 'Güneş Dil Teorisi' imdadımıza yetişti. Tüm dillerin Türkçeden türediğini iddia eden bu teori, iyiden iyiye o dönemde kabul gören bir şey hâline gelmişti. İşte bunun sayesinde bu bulunduğumuz toprakları Avrupalılardan gasp etmediğimize, buraların bizim yurdumuz olduğuna kendimizi tekrardan inandırabildik.

Bir yandan da Anadolu'da kalabilmek için, buradaki Anadolu halkının aslı ruhunu, yani İslâm'dan önceki hâlini de canlandırmamız gerekiyordu. En nihayetinde Anadolu'da yaşayan bu halklar, buraların yerlisiydi ve ta Sümerlerden beri buralardaydılar. E, Sümerler de zaten Türk olduğuna göre buradaki insanlar da Türk'tü. O halde Sümer de bizdik, Hitit de bizdik, Lidya da bizdik, Roma zaten bizdik.

Bir yandan Avrupa kendini Antik Yunan'a dayandırıyor. Avrupa kültürünün kurucusunun Homeros olduğunu iddia ediyorlardı. Her şeyleri bu topraklardaydı. Avrupa Birliği, bir Babil kulesi idi. Avrupa kelimesi, Europa isimli Suriyeli bir kadın ile Zeus'un hikâyesinden geliyordu. Yani tamamen Helen kökenli olduklarını söylüyorlardı. Bir yandan Hristiyanlardı da. E, Hristiyanlık da bu topraklara ait bir şeydi. Bizans olsun, Hatay'da ortaya çıkan Pavlus olsun, İznik Konsülü olsun, Peribacaları olsun, adamların dini de kültürü de buraya aitti.

Bu arada bizim aydınlarımız ne yaptı? Şunu yaptılar: Madem Avrupa medeniyetini ortaya çıkaran kişi Homeros idi, o halde bizim medeniyetimizi ortaya çıkaran kişi kim oluyordu? Bir düşündüler, düşündüler, en nihayetinde birisi "Yunus Emre" dedi. Sonra hemen yanına Homeros'u da eklediler. Yani adamların inandığı şey buydu, bu topraklar bizim, Müslümanların

filan filan değil, bu topraklar bu insanların, burada yaşayan halkın; e, bu halk da bin yıllardır burada olduğuna göre aslında biz bir safhayı temsil ediyoruz, bu işin bir de geçmişi var, bu yüzden Karacaoğlan, Yunus Emre ne kadar bizim kültürümüzü oluşturduysa, Homeros, Platon vesaire de aynı oranda bizi biz yapmıştır. Aydınımızın düşüncesi buydu.

Bu olayın ardından ülkede bir Mavi Tur sevdası başladı. Kilikya, Kapadokya turları ile Hristiyan ve Pagan mabetlerine geziler düzenlendi. Orada hiçbir Hristiyan olmamasına rağmen Sümela Manastırı ibadete açıldı. Yani Yunanlılar savaşı kaybetmişti ama biz onlara olan sevgimizden ötürü onların kültürünü burada yaşatmaya başlamıştık.

Fakat yine de mevzu bu şekilde kapatılamazdı. Karacaoğlan, Yunus Emre hâlâ Müslüman kimliğiyle duruyordu orada. Bizi kötüleştiren, Araplaştıran şey de buydu. O halde bu kimliğimizi, başka kimliklerle örtmemiz, hatta yok etmemiz gerekiyordu. İşte o andan itibaren gözümüz hep dışarıda kaldı. Kimimiz Avrupalı, kimimiz Sovyetçi, kimimiz Nazist, kimimiz Orta Asya Türkçüsü olduk. Bu topraklara değer verenler de bunu ya Roma'yı ya da Anadoluculuğu ön plana çıkararak yapabiliyordu. Yani gözümüz hep dışarıdaydı. Çünkü dönüp kendi halkımızın yüzüne bakacak hâlimiz yoktu. Çünkü yüzümüz yoktu.

Müslüman kimlikli, Kur'an ruhsatlı müstesna şairlerimiz orada öylece durmasın diye derhal bir çözüm üretti bizim aydınlarımız. Yunus Emre'ye hümanist, Pir Sultan Abdal'a sosyalist, Karacaoğlan'a çapkın, Köroğlu'na anarşist, Kaygusuz Abdal'a da sürrealist deyiverdiler. Uzmanların eline geçmişti artık bu şairler, alimler. Üzerlerine araştırmalar yapıyor, tezler yazılıyordu. Böyle olunca, ülkede, Müslüman olduğunu her zaman dile getiren bir avuç aydın kitle de baktı ki bu bizim halk şairlerimiz de hep sapkın, akli havada, garip tipler; kimlikleri Türkiye'de kalacağına, bunların da gözü dışarıya kaydı, Araplaşma, Farslaşma, Pakistanlılaşma falan filan sevdasına düştüler. Sonra bu bir avuç aydın, diğer çoğunluk aydından daha fazla tesir etti halka. Çünkü sözlerinde Allah, inşallah, maşallah, namaz, oruç gibi lafızlar geçiyordu hepsinin. Aslı kimliğine hasret bırakılan halk da bu aydınlara eyvallah dedi. Bu arada da gözü Türkiye'de, gönlü Kâbe'de, bu toprağın aslı unsurunda, Türk Müslüman'da olan hiçbir aydınımız kalmadı. Türkçülere göre Türk, Orta Asya'da; İslâmcılara göre Müslüman, Arabistan'da; komünistlere göre anti emperyalizm, Sovyetlerde, Küba'da; modernistlere göre de çağdaşlık, Avrupa ve Amerika'daydı. Bu yüzden her biri buralardan Türkiye'ye bir şeyler devşirmeye niyetlendi.

İşte bu ortam, yavaş yavaş halka da sirayet etti. Özellikle de yeni doğan nesiller bu görüşlerle yetişti. Bir yandan da birçok aydın Amerika'ya devşirildi, orada belli alanlarda eğitimler aldıktan sonra ülkelerine geri gönderildi. Gazete, televizyon, okul gibi birçok şeyin vasıtasıyla birlikte halka bu düşünceler yavaş yavaş aşılarmaya başlandı. 1900'lerin başından beri neredeyse hiç kimse sağlam bir din eğitimi almadığı ve çoğu insan Batı anlayışını benimsediği için (birincisi, ikincisinin sebebidir) o tarihlerden itibaren aslı kültürümüzü ancak ve ancak Batının tesirinde ve Batıyla kıyas içerisinde yorumlayabildik. Mesela işlerini imece usulü ile halleden Köy Enstitüleri hocaları, konu din olunca Batı kavramlarıyla, bätıl bir dille konuşmaya başlıyordu. "Mistik", "Gökten inen kitaplar", "metafizik" gibi tuhaf ifadeler kullanıyorlar, din anlayışın ortadan kalkması gerektiğine inanıyorlardı.

Solcularımız, sosyalizmi yaymak için halkın arasına karışmış, fakat halkın onları umursamadığını, küçümsediğini, sözlerini bile dinlemediğini gördüklerinde, konuşmayı bir kenara koymuşlar ve halka yardım etmeye, imece usulüne katılmaya başlamışlar, ancak bu şekilde halkla bir temas kurabilmişlerdir. Fakat daha sonraları iş birdenbire din karşıtlığına büründürülmüştür.

Eski komünistler, sosyalistler ne yapıyorsa Türk halkı için yapıyor; şimdikiiler ya Kürt milliyetçiliği için ya azınlık hakları için ya da başka bir şey için ama muhakkak ki halkın tarihinden, fikrinden, düşünce yapısından kopuk bir şey için hareket etmeye başladı. Solcularımız, Türk ve Müslüman laflarını ağızlarına almadan imece usulünü savunuyorlar fakat Kürt lafını ağızlarına sürekli dolayarak, hiçbir şekilde oradaki toprak ağalığından söz açmıyorlardı.

Peki, komünistlerdeki bu ani değişimin kökeni neydi? Sovyetler Birliği mi?

Hayır. Türkiye'deki komünistler, Amerika'daki komünistlerin gölgesidir. Bir zamanlar Avrupa'da ve Amerika'da komünizm, aydınlar arasında epeyi rağbet gören bir şeydi. Hal böyle olunca Rosenberglar gibi komünist kimseler idam edildi. Bunun ardından Amerika'daki komünizme yeniden şekil vermeye başladılar. Bu yüzden de şu an nasıl İmam Hatiplerin müfredatı Amerika tarafından belirleniyorsa, sosyalistlerin faaliyetleri de aynı şekilde, Amerika'nın çıkarları

doğrultusunda şekil alıyor. İslâm'a ılımlı soldan bunu gayet iyi anlayabilirsiniz.

"... o tarihlerden itibaren aslı kültürümüzü ancak ve ancak Batının tesirinde ve Batıyla kıyas içerisinde yorumlayabildik" dedik. Sosyalistlerimizi bir kenara koyup diğer sol kesimlerimize bakalım.

Bülent Ecevit, "Anadolu'da, diğer hiçbir İslâm coğrafyasında olmayan bir anlayış vardır. Diğer yerlerde Allah, korkulan bir şeyken; burada, sevgi duyulan bir şey olmuştur" diyor, Erbakan'ı hiçbir şekilde eleştirmeden seçime giderek Erbakan ile

koalisyon hükümeti kuruyordu. Fakat mevzu bahis başörtüsü olduğunda, buna hiçbir şekilde tahammülü yoktu.

Gayet seküler olan şairlerimiz, yazarlarımız da aynı durumdaydı. Anadolu'nun zenginliğinden filan bahsediyorlardı ama konu İslâm'a gelince, Anadolu halkının yaşam şeklini oluşturan şeyin

Kepirtepe Köy Enstitüsü öğrencileri kendi okullarını, kendileri yapıyor

İslâm değil, olsa olsa kadim Türk töresi, yahut kadim Anadolu ahlakı filan olabileceğini söylüyorlardı. Bu kafayla Yunus okuyor ve o şairimizden çıkara çıkara bir hümanizm anlayışı ve 'öztürkçecilik' çıkarıyorlardı. Homeros da bizimdi, Yunus da, uzmanlara göre. Dinden, inançtan arındırılmış şekilde şiir analizleri yapılıyor. Bu civardaki bütün halklar buralı kabul ediliyor, fakat iş Türklere gelince onlar Orta Asya'dan buraya göçmüş oluyordu. Yani Anadolu halkı Grek'ti, Şaman'dı, Hitit'ti, Aleviydi ama asla Müslüman değildi. Müslümanlar dıgıdık dıgıdık gelmişlerdi buraya.

Sosyalistlerin de tek bir düşüncesi vardı bu konuda: Bu topraklarda antikapitalist bir ruh var. Fakat bu ruhun İslâm'dan kaynaklandığına bir türlü inanmıyorlardı. Bizim modern dünyada iyiye dair hangi alışkanlığımız, davranışımız varsa, hepsinin ya Anadolu'da oluşumuzdan ya Roma kültüründen ya da Batıyla artan ilişkilerimizden filan kaynaklandığını düşünüyorlardı. Halbuki bu topraklardaki bir insanı 'antikapitalist' yapan tek ama tek şey o kişinin helâl-harama dikkat edişidir. Yani Müslüman olduğu kadar 'antikapitalist'tir bu topraklardaki insanlar. Bunun başka hiçbir sebebi yok.

"Ben çünkü solcuyum, sosyalistim" diyen insanlar bunu söyleyemedikleri için bütün siyasetlerini, hayatlarını İslâm'ı tahrif etmeye adadı yıllarca. Tabii bunun esas sebebi de ilk başta bahsettiğim gibi,

Türkiye'deki sosyalizm hareketlerinin Amerika tarafından belirlenmiş olmasıdır.

Gelelim Atatürkçülere. Bu kesim, halkın, dinini bilmediği için böyle olduğunu söyler. Bu yüzden de Türkçe ibadeti, Türkçe ezanı vesaire savunur. Halk, dinini bir öğrense neyin ne olduğunu farkına varacak, Türklüğüne geri dönecektir. Fakat bu Türklük, demin bahsettiğim gibi, ırka yahut kültüre dayalı bir Türklüktür. "Fikirlerimin babası Ziya Gökalp'tir" demiştir Atatürk. Ziya Gökalp'in Türklüğü kültüre bağladığını biliyoruz. Bu yüzden "Ne mutlu Türk olana" değil, "Ne mutlu Türk'üm diyene" denmektedir. Fakat Türkiye kurulurken Kürtler ve diğerleri yalnızca 'Müslüman' olduğu için bu topraklara dahil edilmiştir. Yani kurulurken Müslümanlık esas alınmış, daha sonra kültür, daha sonra ulus, daha sonra da iş ırkçılığı dökmüştür. Şu anda birçok kesim Türk olarak bir ırkı tarif etmektedir. Bu anlayış, Türklere tamamen yabancı bir olaydır. Aslında bütün dünyaya yabancıdır, zira ırk denen şeyin DNA ile belirlendiği filan meselesi geçen asırda ortaya çıkmıştır. Yine gâvurun başının altından çıkan bu iş, Naziler sayesinde son raddesine varmıştır. Biz Türklüğümüzü bir ırka değil de karaktere dayandırsaydık İsrail, Kürdistan'ı kurdurmaya bu kadar yaklaşabilecek miydi?

"Sen bunları boş ver, benim, yeryüzü vatanım, insanlık, ırkımdır. Dil, din, ırk ayrımı yapmam. Bunlar boş işler, ilkel işler. Anadolu'nun kadim kültüründe de yok bu. Biz 72 millete bir gözle bakarız" diyebilirsiniz. Bu konuda kendinizi ikna edebilecek milyonlarca kaynak da bulabilirsiniz. Bunu söyleyen sürüyle insanın arasına girip, kendinizi oraya ait de hissedebilirsiniz. Fakat size şunları söylememe izin verin.

Kur'an ve hadis bilmediğimiz için hümanizma ruhu, küresel dünya, dünya vatandaşı, yeryüzü cenneti filan gibi saçmalıklarla uyutuluyoruz. Karacaoğlanlarımızdan, Yunuslarımızdan, Pir Sultanlarımızdan, 'kadın hakları savunucusu', 'ırkçılık karşıtı', 'anti faşist', birer 'gerilla', 'hümanist' filan gibi bahsediyoruz.

Ne diyor Karacaoğlan:

Karac'oglan her cefayı biliyor
Sualciler yedi yerde soruyor
Yetmiş iki millet bir araya geliyor
Dur bakalım canım mahşer kalır mı

Ne diyor İbrahim Efendi?

Yetmiş iki milletin dilini biz biliriz
Âlemde kimse bilmez bu bizim lisanımız

Ne diyor Yunus?

Bir kez gönül yıkdın ise bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi elin yüzün yumaz değil

Eğer bizlerin Kur'an ve hadisten irtibatı kopartılmamış olsaydı bu sözleri tutup da "İşte görüyorsunuz, bizde din, dil, ırk, kavmiyet ayrımı yoktur. Bizim gözümüzde yetmiş iki millet de birdir. Hepsine insan olduğu için bir gözle bakarız. Biz neyseki diğerlerimiz de odur. Hiçbir farkı yoktur yetmiş iki milletin" gibi saçma sapan sözler söylemeyecektik. Peki ne diyecektik? Ne diyeceğimizi bilebilmek için dilimizin hadis ve Kur'an ile olan irtibatını hatırlamak gerekiyor.

Hiz. Peygamber (s.a.v) Ebû Hureyre'den rivayet edilen bir hadiste şöyle buyuruyor: "Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak, kurtuluşa eren fırka (Fırka-ı Naciye) dışında kalan yetmiş iki fırka cehenneme gidecektir." Bunun üzerine sahabiler, Fırka-ı Naciyenin kim olacağını sormuş, Peygamberimiz de: "Benim yürüdüğüm yola ve bu yolda beni takip eden ashabımın yoluna uyanlardır" diye tarif etmiştir.

Yunus Emre, "Gayrıdır her milletten bu bizim milletimiz / Hiç dinde bulunmadı din ü diyanetimiz // Bu din ü diyanette yetmiş iki millette / Dünya vü ahirette ayırdır ayâtımız" diyor bir başka şiirinde. Burada yetmiş iki milletten bahsediyor Yunus. Ve ayâtımızın (ayetlerimizin) Dünya'da da ahirette de bu yetmiş iki milletten ayrı olduğunu söylüyor. Yani burada, Fırka-ı Naciye'ye işaret etmekte Yunus. Yetmiş iki milletin haricinde olan milletten, Peygamberimizin yürüdüğü yola uyan milletten bahsediyor. Bu yüzden biz yetmiş iki millete bir nazarla bakarız. Bu yüzden herkese 'şefkat' gözü ile bakarız. Bu yüzden "Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan / Şerin evliyasıysa hakikâtte asidir". Çünkü biz o yetmiş iki milletten değildiriz. Onlardan ayırdır bizim 'ayetlerimiz'. "Gayrıdır her milletten bu bizim milletimiz". Daha önce de bahsettim, millet kelimesi Türkçede bir kavmi yahut bir ırkı ifade etmez. Millet demek ümmet demektir. Tamamen tercih ile -insan olma tercihi ile bağlanan, dahil olunan insanlar topluluğudur. Bu tercih, hadiste de belirtildiği gibi, Peygamberimizin yürüdüğü yolu takip edip etmemekle alâkalıdır.

Aynı şiirin sonunda "Kimin sırrın kim bile çün erilmez bu hâle / Yarın ana belli ola Müslüman mürtedimiz // Yunus canı yenile kim dostluğun anıla / Ansızın bir ün gele bilesin kudretimiz" diyor Yunus. Yunus'un dostları kimlerdir? Kendini yetmiş iki millete dahil edenler mi yoksa "Gayrıdır her milletten bu bizim milletimiz" diyenler mi? Modern safsatalarla Yunus'u hümanist falan filan

ilan edenler mi yoksa Peygamberimizin yolundan yürüyen Fırka-ı Naciye mi?

Karacaoğlu'nın "Yetmiş iki millet bir araya geliyor / Dur bakalım canım mahşer kalır mı" demesi de buna işaret eder. Yetmiş iki millet niçin bir araya geliyor? Küfür tek bir millet olduğu için.

İbrahim Efendi'nin "Yetmiş iki milletin dilini biz biliriz / Âlemde kimse bilmez bu bizim lisânımız" deyişi de buna benzer. Bizim lisânımızı âlemde kimse bilmez, bir biz biliriz. Yetmiş iki milletin dilinden de yücedir bu lisân.

İşte bizler şiirlerimizi dahi Kur'an ve hadisten kopartarak okuduğumuz için bunların bizde ya hiçbir karşılığı olmuyor ya da tamamen yanlış karşılık buluyor. Bu yüzden Yunus'u anladığımızı iddia etmek bile saçma. Hele ki Harf İnkılabını ve dil üzerinde yapılan diğer şeyleri haklı göstermek için divan şiirini karalayarak, Yunus'un ne kadar da sade yazdığını, bugüne hitap ettiğini, dil devrimi ile birlikte tekrar Yunus'a dönüldüğünü söylemek saçma sapan ve cahilce bir olaydır. Zira Kur'an ve hadis bilmeyen bir insanda hiçbir mefhumu yoktur Yunus'un. Okuduğundan hiçbir şey anlayamaz. "Lehü'l mülk" ayetini bilmeyenlerin "Mal sahibi mülk sahibi / Hani bunun ilk sahibi" dizelerini anlamasına imkân yoktur. İsteddiği kadar anlaşılır bir dil olsun, ezberden başka bir şey değildir yaptığımız. *Mülk* kelimesini ezberlediğimiz için biliyoruz. Bu kelimenin mal ile mâlik ile emlak ile mülakât ile melek ile ilişkisini kuramıyoruz. Bu yüzden de İslâm itikadından kopuyor, bir de dönüp İslâm'ı eleştirmeye kalkıyoruz.

Şu anda bu topraklarda yapılan bütün kültürel icraatlar Türk'ün ve Müslümanlığın aslî olmayışı üzerine bina edilmiştir. Esas olarak, Anadolu'yu ve buradan gelmiş geçmiş bütün halkları kabul eder. Diğer halkları ön plana çıkartırlar. Müslüman Ermenilere övgüler dizilir; Hristiyan Karamanlara ağıtlar yakılır; Bizans övülür; Bizans'ın vârisi olan Osmanlı göklere çıkartılır; bütün aydınlar; Aleviler, Kürtler ve muhacirlerden çıkar.

Türklüğü geri plana atabilmek için bu coğrafyada gelmiş geçmiş bütün halklar övülür: İyonlar, Hititler, Sümerler, Luviler, Roma. Bunlara dönmeye çalışılır, biz kendi kültürümüzü halletmişiz gibi bir de buralardan bir şeyler ummaya başlarız. Şu doğrudur, buranın halkı hiçbir yerden gelmedi, hep buradaydı. Müslümanlığı tercih etti yalnızca. Bu sayede de ilim ve sanat yapabildi. Şu da doğru, Kur'an'da anlatılan birçok kıssa, Sümerlerde ve hatta Kızılderi metinlerinde bile vardır. Bu, insanlığın kadim kültürüdür. En son hâli de İslâm'dır. Şimdi tabii bizler öyle bir hal almışız ki "Muhammed, döneminin düzenine karşı ayaklanmış.

Belli kanunlar getirmiş, düzenlemeler yapmış, kendisini meşrulaştırmak ve güçlendirmek için de Tanrıyı kullanmıştır. Bu o dönem için gayet normal. Ama şu an bunlara inanamayız. Bunlar Arapların uydurdukları birtakım sözlerdir" diye bakıyoruz olaya. Zavallı bizler, o kadar rasyoneliz ki bir oryantalistten daha oryantalist, bir İngiliz'den daha İngiliz, bir misyonerden daha misyoneriz. Bunları da aydınlık, çağdaşlık adı altında yapıyoruz. Bunun için bir din bile icat etmişler: Işık Aleviliği. Bu adamlara göre Hacı Bektaş-ı Veli ışık dinine mensuptu; Pir Sultan, aslında Roma'da yaşamış olan Pir Silvanus'tu; Alevilerin kökeni de Hititlerden önce yaşamış olan Luvilere dayanıyor; hatta son açıklamalarına göre bu din, dünyanın en eski dinlerinden, ta 12 bin yıl öncesine dayanıyormuş. Bilim, adamı böyle sakatlar işte. Önce bilimci olduğunu söylersin, sonra İslâm'ı Ebu Cehil'in hadislerinden öğrenir, oryantalistlerin yorumlarıyla onaylar, siyasal İslâm ve İŞİD ile de kanıtladığını sanırsın. Ben bilimciyim der, sonra da Sünniliği aşağılar, bilim yapmanın mümkün olmadığı göçebeliliği översin. Halkın Osmanlı'ya mecbur kıldığı Millet Sistemini İnsan Haklarına aykırı bulur, sonra o halkı göklere çıkarmaya çalışırsın. Bu civardaki bütün halkları buralı kabul eder, fakat iş Türklere gelince, onların Orta Asya'dan buraya dıgıdık dıgıdık göçmüş olduğunu söylersin.

Bu görüş, siyasî olarak tasfiye edilen Türklerin, kültürel olarak da tasfiye edilebilmesi için ortaya atılmış bir propagandadan ibarettir. Tıpkı 1453'ten sonra resimlerdeki zencilerin beyaza boyanması gibi (çünkü Avrupalı beyazlar, ırkçılık üzerine bir kültür inşa etmek zorundaydı, bunun en büyük sebebi de çoğunlukla siyahî Müslümanlardan oluşan Morolardır), bir süre sonra özellikle Anadolu'daki bütün isimler Grekçeye ithaf edilmeye başlanmıştır (çünkü yine Avrupalılar kültürlerini Homeros'a dayandırdığından, Homeros'un da Greklere ithaf edilmesinden ötürü, kendilerini ancak bu şekilde aklayabiliyorlar, böylelikle de Türk'e karşı alternatif bir düzen yaratma ihtimalleri doğuyordu).

Bu, Avrupalının yaptığı asimilasyon politika-sıdır. Avrupalılar, Avrupa'da çok mühim makam ve mevkilerde olan zencileri tablolardan silerek 'beyaz ırkı' yüceltmıştır. Zenci bir İngiltere kraliçesi dahi vardır onların tarihinde. Beethoven'ın bile zenci olduğu söylenir. Bu yüzden ya zencilerin olduğu bütün resimler beyaza boyanmış ya da zenciler beyaz olarak resmedilmiştir. Aynı olay Anadolu tarihini yazarken de kasıtlı olarak yapılmıştır. Kendi köklerini Antik Yunan'a, Helen'e, Homeros'a dayandıran Avrupa, bu

topraklarda gördüğü bütün kelimeleri Grekçeye benzetmiştir. Halbuki Homeros'un olduğu söylenen eserlerin adları bile Grekçe değildir: Odysseus ve İlyada. Anadolu'daki kültür hiçbir zaman bütünüyle Grek kökenli olmamıştır. İskitler, Kimmerler, Persler, Pelasglar, Etrüskler, Traklar ve dahi birçok halk bu topraklarda ve çevresinde yaşamış, hepsi de birbirinden etkilenmiştir fakat kökenleri asla Helenlere dayanmamaktadır. Anadolu'nun Helenleşmesi ve Hristiyanlaşması her zaman yüzeysel kalmıştır. Aynı şekilde Bizans'ta da Grek kültürü yoktu. Kapadoklar Helen değil, Hitit, Frig ve İran kökenli idi.

Herodot'un kitabında İskitlerin atası olarak kabul edilen Herkül, Köroğlu ismi ile aynıdır: (Kor-oğlu (Azerb.) – Qör-oqlı (Türkm.) – (H)er-akle(s) (Yun.) – (X)Er-okle (Etr.)) Tüm bu halklarda görülen kültür, Orta Asya kavimlerinde de mevcuttur. Helenler ise ayrı bir halktır. Truvalılarla bir değildir. Anadolu ancak milattan çok zaman sonra Helenleşmeye başlamıştır. 1400'lü yıllara dek Anadolu'da Hititçe konuşulmaktaydı. Yani bu topraklar hiçbir zaman Hristiyanlaşmamış ve Helenleşmemiştir.

Gâvur tamamen ırkçı bakar bu gibi olaylara. Halbuki İslâm'da böyle bir tutum yoktur. Oğul, babaya nispet edilir. Doğuştan gelen bir durum olamaz. Esas olan bel bağı değil, yol bağıdır. Oğulun tercihlerine göre babasının oğlu olup olmadığı anlaşılır. Bu yüzden Müslümanlarda hiçbir zaman ırkçı bir bakış açısı olmamıştır. Çünkü üstünlük takva ileldir. Bir insan Müslüman doğmaz, Müslüman olur. Aynı şekilde Türklük de doğuştan gelen bir şey değildir. Bir insan yaptığı tercihler dolayısıyla Türk olur. Bu yüzden senelerdir Gürcüler kendilerine Türk dedi; bu yüzden Sırp, Boşnaklara 'Türk' diyerek saldırdı; bu yüzden Araplar hâlâ çocuklarına 'Türk' ismini koyuyorlar; bu yüzden Zenci Musa en esaslı Türklerdendir; bu yüzden İstiklâl Harbi için bize para gönderen Hintliler, Afganlar, Malezyalılar, yine bize yardıma gelen Kuzey Afrikalılar, Asyalılar Türk'tür; bu yüzden Selahhaddin Eyyûbi'den Harezmî'ye, Mevlâna'dan Ebu Hanîfe'ye kadar birçok kişi Türk'tür. Yani Türklük bir çeşit ırk, kültür, kavim değildir. Fakat sen gâvur aklıyla işi gidip ırkçılığa dökersen, gâvur da sana gelip "Kürt sorununu", "72 milleti", "36 etnik unsuru" dayatır. Bu

*İngiltere Kraliçe Sophie Charlotte
(1744-1818)*

yüzden tarihte nerede ırkçılık var ise orada bir kâfir düzeni olmuştur. Eğer ırkçılık olmasaydı Araplar bize karşı ayaklanmayacaktı. Yine ırkçılık olmasaydı İttihad ve Terakki'nin ahmakça politikaları olmayacaktı. Gâvurun kakaladığı ırkçılık belasını yutanlar, belalarını daima gâvurdan bulmuşlardır.

Eğer ırkçılıkla Türklük yaparsak, ya dünyada yalnızca Orta Asyadakiler Türk'tür ya da bütün dünya Türk'tür demek zorundayız. Bütün dünya demsek bile Vikinglerin, Etrüsklerin, İskitlerin, Kimmerlerin, Keltlerin, Türklerle aynı soydan geliyor olma ihtimali çok yüksektir.

Bir karakter'e değil de bir ırk'a Türk demeye başladığımız va-kit, sonumuz ister istemez gâvur düzenine varır. Böylelikle içimizdeki gâvura da Türk demeye başlarız.

Türk'e saf Müslümanlıktan gayri bir kıyafet giydirmeye çalıştığımız andan itibaren katıksız bir solcu oluyoruz. Türklüğe İslâm'dan gayri biçilen kıyafet bizim ne tip bir solcu olduğumuzu gösteriyor. Hunlara Türk diyorsak -Vikinglere de İsviçreli dememiz gerekir o halde- önümüzde ya Atatürkçü ya Kürtçü ya sosyalist ya da Anadolucu olma seçenekleri var demektir ve bu da doğrudan doğruya milletten kopuşa işaret eder.

Ben çünkü solcuyum. "Kula kulluk bitsin artık" diyerek meclise girebildim seneler önce. Sonra birdenbire bütün politikamı "Allahsızlık" üzerine kurdum. Şimdi de tam ılımlı İslâmcıların karşısında bir İslâm'a ılımlı sola ihtiyaç varken "Bir insan hem Allah'a inanabilir hem de Allah'ına kadar solcu olabilir" diyorum. Neden? Ben çünkü solcuyum.

Aman ha beyler, dünyada olan dünyada kalır. Birbirimizi Allah'a ispiyonlamak yok. Burada böyle solcu, ateist, Türkçü filan olduğumuzu sakın söylemeyin Allah'a.

Her neyse. Gel sana bir masal anlatayım bitirmeden evvel.

MÖ 12-15. asırda Keltlerin arasında Truva Savaşı olmuş. Bu savaşın ardından bir grup batıya, Orta Avrupa'ya doğru gitmiş; bir grup da İtalya'ya giderek Roma İmparatorluğunu kurmuş. Bir diğer grup ise doğuya giderek İskitlere karışmış. İskitlere giden topluluğun başındaki prensin ismi Teucris (Turcus) imiş. Truva Savaşı'nın ardından Anadolu topraklarında

yaşamaya devam eden halklar da Anadolu'da İyonya, Lidya, Karya gibi devletleri kurmuşlar. Bu olayın ardından Yunanlar (İyonyalılar) ile Asya'dan gelen bir kavim olan İskitler, tıpkı Truva'daki gibi defalarca savaşmış. Kavimler göçüyle birlikte daha da Batıya ilerlemişler. Anadolu'daki medeniyetlerden Lidya halkı ise daha sonra Batı Avrupa'ya göçerek Etrüskleri oluşturmuş. Daha sonra bu Etrüskler, Roma İmparatorluğu içerisinde eriyip gitmiş.

Truva Savaşları'nı yapan Keltlerden, Orta Avrupa'ya göçenler ilerlemeye devam ederek, özellikle Britanya adalarına olmak üzere, İspanya'ya ve Galya'ya (Fransa olmak üzere Batı Avrupa'nın geneline) ilerlemişler. Romalılar ile sürekli savaş hâlinde olan bu halk, İrlandalıları; Franklarla birleşerek de bugünkü Fransızları oluşturmuş. Keltlerin Galler'deki başkentlerinin adı Turkije imiş. Milattan önce 700'lü yıllardan bahsediyoruz. Romalılarla sürekli olarak savaşan Keltler, Güney ve Doğu Avrupa'ya doğru geri gelmişler. Macaristan'a giren Keltler, oradan İstanbul'u (Byzantion) tehdit etmişler. Byzantionlular da kenti surlarla çevirmemeleri şartıyla Adapazarı civarına yerleşmelerini kabul ederek İstanbul Boğazından geçmelerine izin vermiş. Bu geçiş esnasında Keltlerden bir kısmı İstanbul'da kalmayı tercih etmiş. Galata semtinin ismi de bu şekilde Kelt'ten, Galat'tan gelmiş. Ardından Orta Anadolu'ya sürülen Keltler, başkentleri Ankara olmak üzere buraya yerleşmişler. Ankara isminin aslı da Ankyra imiş ve bu ismi Keltler koymuş. Aradan birkaç asır geçmiş ve İsa Aleyhisselam doğmuş, vaazlar vermiş, İslâm'ı tebliğ etmiş. Aradan yine uzun zamanlar geçmiş ve Hazreti İsa'nın bu vaazları kurumsal bir din hâline gelmiş. Bu dine Anadolu'da ilk kabul eden halk da Keltler (ve Ermeniler) olmuş. Zamanla devletlerini kaybetmişler ama bu topraklarda,

Doğu Roma hâkimiyetinde etkinliğini kaybetmeden yaşamaya devam etmişler. Aradan yine asırlar geçmiş, 11'inci asırda Anadolu'ya birtakım insanlar gelmeye başlamış atlarıyla. Doğu Roma güçleri bu atlı insanlarla savaşırken Keltler de içeriden Doğu Roma'yla mücadeleye başlamış. Zaten bu atlı insanlarla çarpışan Doğu Roma, bir de Keltlerin ayaklandığını, hatta Konstantinopolis'e yürümek için plan yaptığını öğrenince sinirden iyice köpürmüştü. Bir sürü olay olmuş; Keltler, İstanbul'u almış, atlı adamlar olaya müdahil olmuş, en nihayetinde de bu atlı adamlar, bu Anadolu'yu vatanları hâline getirmişler. Bu iş çok kısa bir zamanda olmuş. O kadar kısa bir zamanda, Anadolu'da hâli hazırda var olan halklar bu atlı adamların dinlerini, dillerini, kültürlerini benimsemişler ki, Dünya'nın hiçbir yerinde böyle bir olay hiçbir zaman vuku bulmamış.

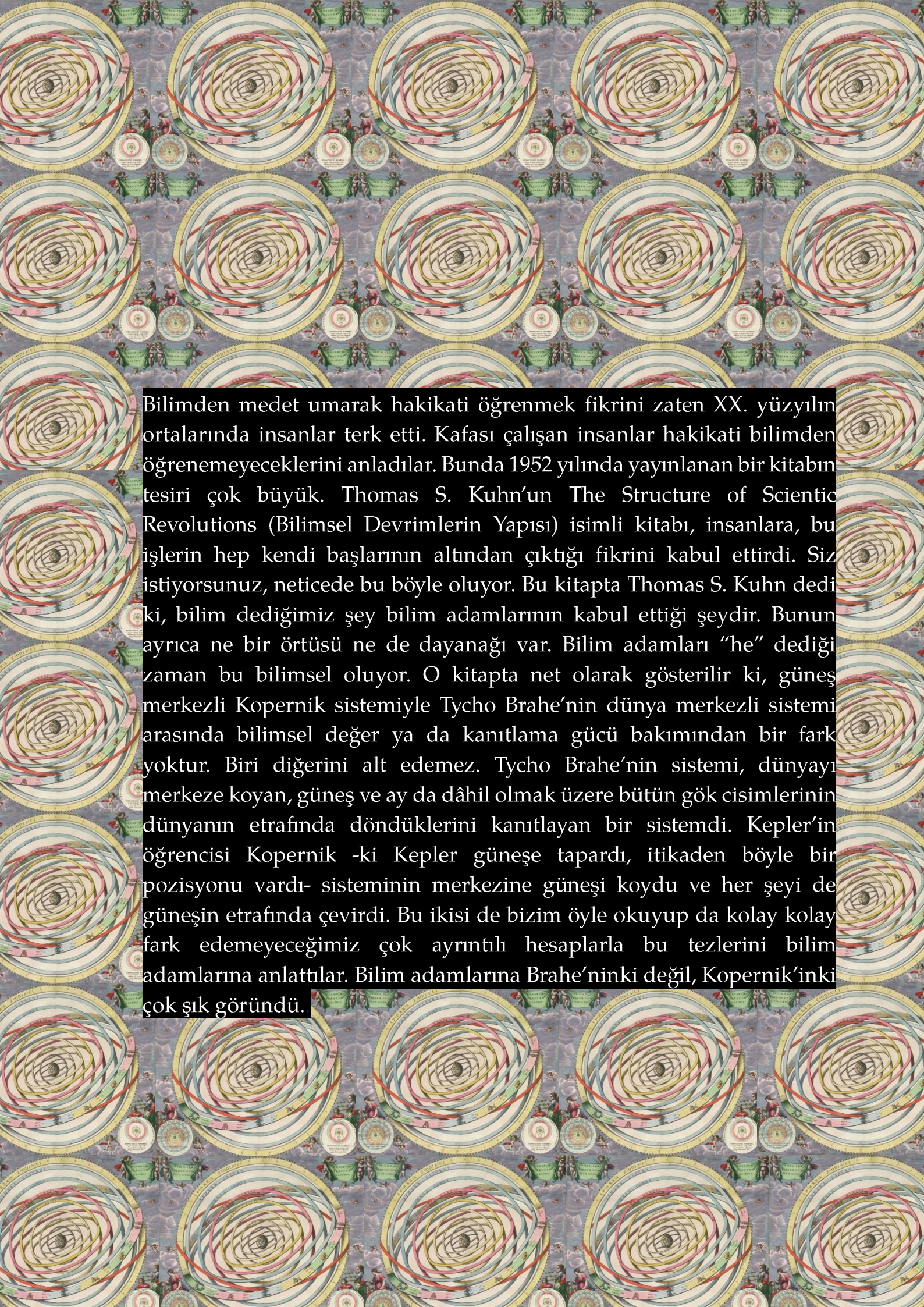
Gelelim hikâyenin sonuna. Hikâyelerin sonları, en can alıcı noktaları olur genellikle, değil mi? O halde bizimki de öyle olsun ve hikâyemizi şöyle bitirelim: Meğer bu atlı adamlar, Truvadan doğuya göçenlermiş, Troyanın intikâmını almaya gelmişler, meğer Keltler de zaten bu atlı adamlardanmış.

Pek olmadı sanırım. O kadar can alıcı olmadı. Bir daha deneyelim o halde ve şöyle diyelim: Meğer sadece bu Keltler değil, Roma'yı kuranlar da bu atlı adamlarla aynı soydan geliyormuş.

Bu da mı olmadı? O halde son kez deneyip bu hikâyeye son veriyorum: Avrupa'da kalan Keltlerden, İngiltere krallığı yapmış olan Kral Offa'nın 774 yılında bastırdığı paralarda, atlı adamların dininin şiarı, "La ilâhe illallah Muhammeden resûlullah" yazıyormuş.

SON

esen volkan.

Bilimden medet umarak hakikati öğrenmek fikrini zaten XX. yüzyılın ortalarında insanlar terk etti. Kafası çalışan insanlar hakikati bilimden öğrenemeyeceklerini anladılar. Bunda 1952 yılında yayınlanan bir kitabın tesiri çok büyük. Thomas S. Kuhn'un The Structure of Scientific Revolutions (Bilimsel Devrimlerin Yapısı) isimli kitabı, insanlara, bu işlerin hep kendi başlarının altından çıktığı fikrini kabul ettirdi. Siz istiyorsunuz, neticede bu böyle oluyor. Bu kitapta Thomas S. Kuhn dedi ki, bilim dediğimiz şey bilim adamlarının kabul ettiği şeydir. Bunun ayrıca ne bir örtüsü ne de dayanağı var. Bilim adamları "he" dediği zaman bu bilimsel oluyor. O kitapta net olarak gösterilir ki, güneş merkezli Kopernik sistemiyle Tycho Brahe'nin dünya merkezli sistemi arasında bilimsel değer ya da kanıtlama gücü bakımından bir fark yoktur. Biri diğerini alt edemez. Tycho Brahe'nin sistemi, dünyayı merkeze koyan, güneş ve ay da dâhil olmak üzere bütün gök cisimlerinin dünyanın etrafında döndüklerini kanıtlayan bir sistemdi. Kepler'in öğrencisi Kopernik -ki Kepler güneşe tapardı, itikaden böyle bir pozisyonu vardı- sisteminin merkezine güneşi koydu ve her şeyi de güneşin etrafında çevirdi. Bu ikisi de bizim öyle okuyup da kolay kolay fark edemeyeceğimiz çok ayrıntılı hesaplarla bu tezlerini bilim adamlarına anlattılar. Bilim adamlarına Brahe'ninki değil, Kopernik'inki çok şık göründü.

staj günlüğü

12. GÜN

Kanıyorum
Kanıyorum
Karayı anlıyor karanlıklaşıyorum
Bir karartı tüneyor boğazıma kaçan toprak
Tan
Rı
Ra
Aleyhime aleyhisselam'lar türeyor
Gönyeyi merkez tutuyorum gönlüme
Çiziktirdiğim minik daire başka dairelere sızıyor

Hissettiklerim tam olarak bunlardı
Kandığım da
Suçu karşı tarafta bilemeyecek kadar çekingendim
Bu yüzdendir kandırıldım değil
Kandım değişim
Yine de o kadar fazla çekingen olamazdım
Kandığım anda kalbime bir sınır çekmekti niyetim
Çektim ve çekildim
Çekindim
Çünkü başkalarının sınırları da vardı kalbimde
Benden çok zaman önce çizilmiş sınırlardı bunlar
Kanışım ve kanayışım da tam olarak
Bu sınır noktalarından başladıydı sızmaya

13. GÜN (DEVAMI)

Sızdım sızladım
Bir sızı süzüldü yüreğimden
Ve çizdiğim sınırlarla azaldı yaşamımdaki insan nüfusu
Yapılması gereken bir muhabbetti hayatım
Konuya girilecek yerler zabıtlarla tutulmuştu
Ateşli konuştuğum o kadar fark edildi ki
Sürekli uyarılmakmış gibi ihtiyacım
Artık bazı şeylerin düzeldiği fikriyle gelindi karşıma
Düzelmmişti
Acı çeken ya akıllanır ya da
Daha sinsi bir planla çıkagelirdi

İkincisi oldu
Artık toplumun iradesine gerek yoktu
Onların yerine alınan her karar meşruydu
Mesela askere çağırılmazdı artık devlet
Savaşın da bir kanunu vardı elbet
Mesela eşkıya
Dediklerimizin artık birer veritabanı ve
Oturtulmuş bir sistemi vardı
Önemli kararlar asla
Bırak halkı, milletvekillerine dahi sorulmazdı
Ve insanlar artık yürümeyle değil
Otura otura yorulurdu

Ve kapitalizm
Anadolu insanının anasını ağlatır
Amerikalı'nın ise anasını 41 yaşında dul bırakıp
Başka adamlarla sikiştirirdi
Yani her şey düzeldi
Her şeyin artık bir düzeni var ve
Her şey artık düzüyle iştigal
Dereler tepeler düz
Şiir matematik düz
Düz sebze meyveler düzmece karpuz helal

Yine de iddia ederse beni bu konularda uyaran
İddia ederse şiirle düzeleceğini bu dünyanın
Hâlâ
Ona öyle bir gülerim ki gülleri solar
Zira şiirle düzülecektir bu dünya.

Başka yol yok
Çin'de fabrikalar kuruldu
Tayland'da kerhaneler
Ve Amerika en büyük tuvaletidir gezegenin
Öyleyse ne bekliyorsun sayın bayım
Sen de kap yakarı yaka kartını
Sabah sekiz akşam on sekiz
Haftasonu *pub* ya da bar
Ve doyasıya sikiş
Geberip gidince de şeriate göre paylaştırırsın mirasını

h.h. aydın.

zabıt

- 1913, 7 Ocak, Ham petrolden benzin eldesi patentlendi.
- 1926, 27 Ocak, Televizyonun icadı.
- 1927, 7 Ocak, Okyanus aşırı ilk telefon görüşmesi New York'tan Londra'ya yapıldı.
- 1934, 16 Haziran, İlk süt tozu fabrikası Bursa'da açıldı.
- 1934, 4 Temmuz, Macar fizikçi Leo Szilard, ileride atom bombasının yapımında kullanılacak olan 'zincirleme reaksiyon' modelinin patentini aldı.
- 1935, 1 Temmuz, Mimar Sinan'ın biyolojik ve morfolojik yapısını incelemek üzere mezarı açıldı.
- 1939, 2 Ağustos, Albert Einstein ve Leo Szilard nükleer silâh üretimi için çalışmalara başladı. Manhattan Projesi; nükleer silâh üretmek üzere ABD, Kanada ve İngiltere tarafından başlatıldı. Projenin bilimsel başkanı, fizikçi Robert Oppenheimer. Askerî başkanı ise General Leslie R. Groves.
- 1945, 16 Temmuz, Manhattan Projesi; Robert Oppenheimer tarafından geliştirilen atom bombasının ilk denemesi, Trinit Patlaması, New Mexico eyaletinde yapıldı.
- 1945, 6 Ağustos, ABD, Hiroşima kentine atom bombası atıldı.
- 1945, 9 Ağustos, ABD, Nagazaki'ye atom boombası attı.
- 1953, 16 Şubat, Türkiye-ABD telefon hattı açıldı.
- 1956, Ocak, Yabancı petrol şirketi Mobil, Türkiye'de petrol arama ruhsatını alan ilk firma oldu.
- 1956, Mayıs, ABD, uçaktan atılarak yapılan ilk hidrojen bombası denemesini yaptı.
- 1956, 26 Ekim, Türkiye Milletlerarası Atom Enerjisi Ajansı'na katıldı.
- 1960, 27 Mayıs, İhtilal.
- 1961, 15 Ocak, Yerli otomobil yapmak için 9 şirket birleşti. 102 milyon lira sermayesi var.
- 1961, 12 Ağustos, İstanbul'da 1871 yılından bu yana atlı, sonra elektrikli (1914) olarak hizmet veren tramvaylar yavaş gidip trafiği aksattıkları gerekçesiyle ulaşımdan kaldırıldı.
- 1962, 26 Mayıs, Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi (ÇNAEM) açıldı.
- 1967, Ocak, İlk resmî TV yayını Ankara'da yapıldı.
- 1973, 4 Haziran, ATM (Bankamatik)'nin patenti alındı.
- 1983, Mayıs, AIDS (GRID)'e yol açan HIV virüsünün keşfedilmesiyle ilgili ilk makaleler yayınlandı.
- 1984, Ocak, Kürtaj uygulaması İstanbul'da başladı.
- 1985, 11 Eylül, Cumhuriyet tarihinin en büyük aşı kampanyası Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından başlatıldı. Kampanya ile 5 milyon çocuk aşılandı.
- 1986, 16 Aralık, UNICEF'in 40. yıldönümünde çocuk hastalıklarına karşı mücadelede Türkiye örnek ülke gösterildi.
- 1986, 29 Nisan, SSCB'de Kiev yakınlarında Çernobil Nükleer Santralinde kaza oldu.
- 1986, 3 Eylül, Doğu Karadeniz'de yetişen fındıkta radyasyon olduğu açıklandı. AET standartlarının üstünde radyasyon bulunması üzerine Hükümet fındığa el koydu ve il sınırlarının dışına çıkartılmasını yasakladı.
- 1987, 13 Ocak, Pek çok hamile kadının radyasyon yüzünden sakat çocuk doğurma endişesiyle kürtaj oldukları açıklandı. Samsun'da sebebi belirlenemeyen 22 sakat doğum olduğu açıklandı.
- 1987, 1 Şubat, GATA'da yapılan bir araştırmada 'Türkiye'de üretilen deterjanlarda kanser dahil pek çok hastalığa yol açabilecek maddeler olduğu ve kullanımının sağlığa uygun olmadığı' tespit edildi.
- 1991, 19 Ocak, İncirlik'ten kalkan ABD uçaklarının saldırısı artarak devam ediyor. CNN televizyonu Irak'ın bombalanışını naklen bütün dünyaya duyuruyor. Böylelikle, dünyada ilk defa bir savaş, canlı olarak yayınlanmış oldu.
- 1991, 29 Eylül, İstanbul Metrosunun inşaatı başladı.
- 1992, 14 Haziran, Türkiye'nin ilk AIDS hastası olan Murtaza Elgin öldü.
- 1993, 28 Nisan, İstanbul Ümiraniye'de çöp faciası yaşandı. Hekimbaşı çöplüğünde biriken metan gazı patlayınca havaya uçan çöpler bir mahallenin üzerine çöktü. Çöp yığınının altında kalan 13 evde, çoğu kadın ve çocuk 39 kişi öldü.
- 2015, 31 Mart, Ülke genelinde elektrik sisteminde yaşanan aksaklıklar sebebiyle 79 ilde 10 saate kadar uzayan kesintiler yaşandı. Ekim ayında yayınlanan raporda kesintilerin nedeni olarak Osmanca-Kurşunlu arasında yer alan 400 kV iletim hattı aşırı yüklenmesi gösterildi.

Her 100 kişinin 4'ü cep telefonu sahibi

Su anda Türkiye'de 2 milyon 750 bin kişi cep telefonu kullanıyor. 2000'de bu sayının 5.5 milyona çıkması bekleniyor.

Türkiye'de GSM cep telefonlarının sayısı hızla artıyor. Yaklaşık 2 milyon 750 bin kişi cep telefonu kullanıyor. Bu sayı 2000 yılında 5.5 milyona çıkması bekleniyor. Pazarın büyümesi, kullanıcıların artması ve yeni hizmetlerin sunulmasıyla birlikte cep telefonunun Türkiye'de her 100 kişiden 4'ünün cep telefonu sahibi olduğu tahmin ediliyor.

ÖZLEM AKSOY

better start in life
start COLA earlier!

How soon is too soon?

The Soda Pop Board of America

Hastalıklara Kestirme Çare: Mikrob Öldürücü Bombalar Tecrübe Edilmeli!

Bir Gün Gelecek Ki Şehirler Bu Bombalardan Fışkıran Gaz İle Yıkılacak

Hediye almak için mağaza dolaşmanın modası geçti

Dükkan yerine Internet

DRINK

SEE TESTIMONIALS

Over 100,000 people now drinking Radio-Active water from Revigator in 77 countries. Thousands of them who have shown results they have obtained.

The REVIGATOR
—Is the most remarkable invention of the Day.
—It is the most remarkable invention of the Day.

Radio-Active Water From the Revigator

AMERİKA TÜRKİYE'Yİ TEBRİK EDİYOR

ANKARADA
acıları yeni ve muazzam
RADYO İSTASYONUNUN

Resmi kışadını tebrik ediyorlar

GENERAL ELECTRIC

Radiosunu alınız

Türkiye Vakıfı umumiisi
GENERAL ELECTRIC
Müessesesi Beyoğlu istiklalı caddesi 28 Telefon: 43849

NICO TIME CIGARETTES

THE SMOOTH TASTE EXPECTANT MOTHERS CRAVE!

Uçaktan inerken sarhoş gibiydiler!...

This is

Cube Morphine

Winston

Stay fit and Slim

By taking

Amphetamine

İlk inek kafilesi geldi

HEATER HALLS

COCAINE

GUARANTEED TO DEADEN THAT SWEET TOOTH

FLAVORS

5

4 kişilik 1 aile, gazi noda Zeki Müren'i 2 gecede bir «televizyon» alıcıları arasında dinliyor

Elektronik Telefon yapıldı

bilimin dünyasından bilginin dünyasına

Günlük konuşmamızda birçok dünyadan söz ederiz. Yayın dünyası, spor dünyası, eğlence dünyası, yeraltı dünyası, siyaset dünyası, sanat dünyası gibi. Bu dünyalardan yalnız biri sıradan insanların korku, hayranlık ve saygıyla karışık duygularına muhatap olur: Bilim dünyası. Bilim dünyası yalnız sıradan insanlara değil, bilim dünyası içinde yer alan kimselere de korku verir. Çünkü bu dünya kendi kâr hanesine aldığı malzemenin heybetiyle ayakta durmakta ve bu dünyaya yaklaşan herkes önce bu heybetin farkına varmaktadır. Bilim dünyası hayranlık uyandırır çünkü insanlar bilimin pek çetin meseleleri çözmekte başarılı olduğunu kabul ederler. İnsanlar kendileri için en uygun çözümleri bilimde bulamaları bile bilimin kendi seçtiği alanda katettiği mesafeyi hayranlıkla karşılarlar. Nihayet, insanlar bilim karşısında saygılıdır. Çünkü yaşamak için ona muhtaç olduklarına inanırlar. Bilim dünyasına duyulan saygının asıl sebebi bizzat bilimin insanların saygı duydukları başka şeylerin ve başka kavramların saygıya değer olmadığını göstermesidir. Bilim inceleme alanına aldığı konuları saygı konusu olmaktan çıkarır, incelediği nesnenin dokunulmazlığını kaldırır. Böylece insanlar için tek dokunulmaz olan, tek saygıya konu olan bilimin mevcudiyetidir.

Bilim dünyası korku, hayranlık ve saygı uyandırır. Bu dünya bildiğimiz bütün diğer dünyalardan daha kapalı bir dünyadır. Çağımızın en kapalı dünyası, bilim dünyasıdır. Ancak bilim dünyası kendini kapalı kılmak için özel tedbirler almış veya çevresine koruyucu duvarlar örmüş sayılmaz. Bilim dünyasını kapalı kılan, bu dünyaya adım atmanın zorluğudur. Bilim dünyasını oluşturan, bir avuç bilim adamıdır. Bu seçkin çevreye girmek bu bir avuç bilim adamının başarılarıyla boy ölçüşmeye yeten bir üyesi demek, öğrencisi olduğu dalda özerk bir avuç bilim adamından oluşmaktadır; ancak bunun hemen altında sayısı hayli kabarık adaylar dünyası vardır. Değil bilim dünyasına girmek, bilim dünyasının aday olmak için bile sıradan insanlar için aşılmaz gibi görülen merhalelerin katedilmesi gerekir. Bilim dünyasında neler olup bittiğini kavrayabilmek onlarca

yıl süren hazırlığı gerektirir. Bu zorluk başka hiçbir dünyada yoktur, üstelik bilim dünyasından başka bir dünyaya geçmekte nisbi bir kolaylığa sahip olunabildiği halde, aynı kolaylık başka bir dünyadan bilim dünyasına geçmek söz konusu olduğunda insanların karşısına zorluk biçiminde çıkar. Bütün başka dünyalar, insan çokluğu tarafından paylaşılmaya açık dünyalardır. Hatta bilim dünyası dışındaki dünyalar, «dünya» olma vasıflarını insan çokluğu tarafından paylaşılacakla kazanırlar. Spor yapabilirsiniz, siyaset yapabilirsiniz, sanat yapabilirsiniz, hattâ yeraltı dünyasına girebilirsiniz, ama bilim yapmanız, bilim dünyasına girmeniz sıkı kayıtlara bağlıdır. Bu kayıtların zamana, yere, maddî imkânlarla bağlı şartları vardır.

Bilim dünyası kendini kapalı kılmak için özel tedbirler almış veya çevresine koruyucu duvarlar örmüş sayılmaz demiştik. Tersine bilim dünyası kendini ifade etmek, bilimin ne olduğunu başka insanlara anlatmak için çaba gösterir. Bilimin tanıtılması için nâdiren bilim dünyasının etkin (gerçek) üyeleri tarafından ve genellikle de bilim dünyasına girmeye aday veya bilim dünyasının takipçileri tarafından kitaplar yazılır. Bunlar halk için yazılmış yani «vulgarisé» kitaplardır. Bu kitaplarda meselelerin anlaşılması için teknik olmayan bir dil kullanılmasına dikkat edilir. Ne var ki bu kitapların hepsi, bazan açıkça ve bazen zımnî olarak ifade ettikleri hususların bilimin aslını dile getirmediğini, bilim dünyasının üyesi olmayan insanlar için bu konuların basitleştirildiğini ve kabaca ele alındığını söylemeden edemezler. Yani, bilimin ne olduğunu açıklamaya çalışan kitaplar, her zaman bilimden farklı bir şeyi ortaya dökerler. Böyle olduğu halde bilim dünyası dışındaki insanların, söylenildiği kadarına inanmaktan başka bir seçeneği yoktur. Bilimle bilim üzerine halk için yazılmış kitaplar arasında meselenin aslını ifade bakımından çok uzak bir mesafe vardır. Şiir dünyasıyla sadece vezin, kafiye gibi biçim özellikleri seviyesinde yakınlık kurmuş birinin başkasına şiirin ne olduğunu öğrettiğini farzedelim. İşte bilimin ne olduğunu açıklama amacını güden «vulgarisé» metinler, bilim dünyası dışındaki insanlara bu mikyasta bir giriş kapısı açarlar.

Bu kapıdan giren kimsenin yapacağı tek şey, yapabileceği tek şey, kendisine doğru olduğu söylenen hususları hafızasına biriktirmekten başkası olamaz. Eğer kendisine doğrudur diye belletilen bilime ait yargıların tahkikine ihtiyaç duyarsa, bunun tek çaresinin kendisinin de bilim dünyasının bir etkin üyesi olmasıyla bulunabileceğini anlamıştır. Dolayısıyla bilim dünyasının dışında kalıp da bilime olan ilgisini devam ettirmek isteyen herkes, ehliyet sahibi olduğuna inandığı bir, bir kaç, birçok «yol gösterici»nin eline kendini bırakmak zorundadır.

Bu yol göstericilerin pek azının bilim dünyasının gerçek üyeleri olduğunu söyledim. Yine bilim dünyasının bir alt basamağında, seçkin bilim adamlarının sayısıyla oranlanamayacak kadar çok adaylar ve izleyiciler olduğunu, bilimi tanıtmaya işinin daha çok bu kimseler tarafından yapıldığını söyledim. Ancak bilimi tanıtmaya faaliyeti bu kesimin yaptıklarıyla da sınırlı değildir. Daha aşağılara indikçe ve ilgili sayısı arttıkça bilim üzerine yargılarda bulunan insan sayısı da çoğalmakta ve kolayca anlaşılabilirliği gibi bilim hakkında doğru yaklaşımdan aynı oranda uzaklaşmaktadır. Bilimin ne olduğunu anlamak konusundaki dayanaklar sağlamlıklarını gittikçe sönümlenen dalgalar gibi kaybederken, aynı dalgalar aracılığıyla bilimin geçerliliği yaygınlığa kavuşuyor. Bilim dünyası çok sayıda insana ne ölçüde kapalıysa, çok sayıda insan bilimin dünyasına o ölçüde açılıyor. Toplumdaki yeri ne olursa olsun her insanın önünde spor dünyasına, siyaset dünyasına, sanat dünyasına girmek için kolay ulaşılabilir imkânlar vardır, ama bilim dünyasına girmek için gerekli imkânlar sıradan insanlar için—bilimin mahiyeti gereği—kolay ulaşılabilir sınırların ötesinde yer almaktadır. Demek ki, çok sayıda insanın bilim dünyasıyla ilişkisi —diğer dünyalardan farklı olarak— bir yoldaşlık, bir dostluk, bir ortaklık ilişkisi olamamakta ve fakat bir tâbiyyet, bir uyrukluk, bir bağımlılık ilişkisi olabilmektedir. Bu yüzden yeryüzünde bulunan milyonlarca insanla birlikte «bilim dünyası»nda yaşamadığımızı, buna mukabil «bilim dünyası»nda yaşadığımızı söylemek zorundayız. Bilim dünyası, bilim dünyasından dalga dalga yayılan etkinin meydana getirdiği dünyadır. Bilimin muhtemel sonuçlarından bazılarının bilimle ilişkisi olmaksızın birer doğma, hurafe veya inanç haline gelmesiyle doğmuştur bilimin dünyası. Bilginin dünyasını yıkarak ve bilginin dünyasının yıkıldığı her yerde hakimiyetini kurarak insanların hayatını yönetmeye başlayan bilimin dünyası, XVII. yüzyıldan itibaren Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde kısmî olarak belirmiş, önce orada bir bütünleşme sağlayıp adım adım bütün dünyaya yayılmıştır.

I. BİLGİNİN DÜNYASINDA DEĞİL, BİLİMİN DÜNYASINDA YAŞIYORUZ

Bilimin dünyasında yaşamak «quantité», kemmiyet dünyasında yaşamak demektir. Kendimizle veya başkalarıyla ilgili her şeyi sayılar, sıralamalar, birbiri yanına konulan, birbiriyle karşılaştırılabilen nesneler aracılığıyla kavırıyoruz. İnsan olarak bilincimizi «quantification»ler belirlediği için, bugünün insanları olarak bizler kemmiyet hakimiyeti altında yaşamayı olağan, yerinde ve hatta isabetli, kaçınılmaz saymayı uygun görüyoruz. Bize göre, kapısında bir rakam konulmuş «ev»de oturmak uygunsuz sayılmaz. Evlerimizin numaralanmasını kötü ve tehlikeli bir şey saymak bir yana, bunun faydalı ve gerekli bir müdahale olduğunu düşünürüz. Fakat hiçbir zaman numaralanmış bir evin artık bizim evimiz olma imkânını kaybettiğini düşünmeyiz. Çünkü çocuk yaşta başladığımız ve toplum tarafından çok değerli sayılan eğitimimiz sırasında numaralanmaya, kendimizi bir rakamla özdeşleştirmeye alışmış, böyle bir yerde olmayı «kendi yerimizde olmak» diye anlamışızdır.

Konuşmama başlarken insanların birçok dünyası olduğunu söylemiştim. Toplum hayatı itibariyle insanlar farklı farklı dünyalar içinde yaşadıkları gibi, her insan teki de farklı farklı hayatlar yaşamaktadır. Kaba- ca, her insanın bir özel, bir de genel hayatı vardır. Özel hayat aile hayatı, aşk hayatı, dinî hayat, eğlence hayatı gibi bölümlere ayrılabilir. Genel hayat büyük ölçüde çalışma hayatını kapsar; fakat biz özel hayatımızı da genel hayat içinde yaşarız. Çünkü, bir kesim insanın çalışma hayatı başka bir kesim insanın özel hayatını yaşaması içindir. Bunun tersi de doğrudur Bilimin dünyasında yaşamakla bizler, esaslarını kendimizin koyduğu ölçülere göre sayılabilir hayatlar yaşarız. Sayılabilir hayatımız aynı zamanda sıralanabilir ve büyüklüğü, ağırlığı, yoğunluğu, biri diğeriyle karşılaştırılabilir hayattır. Kemmiyet hakimiyeti altındaki bilimin dünyasında yirmi bir yıl yaşamış herkese bir oy hakkı tanımak «rationnel»dir. Biri diğerinden, ölçülebilir farklarla ayırılabilen insanlara farklı oy hakkı (eğitime, gelir düzeyine, yaşına göre) tanımak da «rationnel»dir. Bilimin dünyasında ırk ayırımı yapmak «rationnel»dir. Bilimin dünyasında ırk ayırımı tanımamak da «rationnel»dir.

Bilimin dünyasının kemmiyetin hakimiyeti altında olan bir dünya olduğu, hiç kimse tarafından inkâr edilemeyen bir bedâhettir. «Quantité»nin hâkim olduğunu söylemek, hayatta «Qualité»nin yer almadığı anlamına gelmez. Keyfiyet, «Qualité» ancak kemmiyetle, «Quantité» ile değer kazandığı zaman Quantité'nin

hakimiyetinden söz edebiliyoruz. Bu anlayış içinde insanlar yine bazı değerler, bazı kemmiyet dışı üstünlükler edinmeye çalışırlar; ama ellerinden keyfiyete mahsus ölçüler alınmış, yegane ölçü kemmiyete bağlı kalmıştır. Böylece bilimin dünyasında insanlar hayatlarını kendilerine mahsus «bilgi»nin yönetiminde değil de herkese ait «bilim»in baskınlığı altında sürdürürler. Bilimin dünyasında insanlar yemek yemezler; fakat, «beslenirler»; uyku uyumazlar; fakat, «dinlenirler»; çalışmazlar; fakat, «mesai yaparlar». Bilimin dünyasında insanların evleri yoktur; fakat, «konutları» vardır; aileleri yoktur; fakat, «micro social», «çevre»leri vardır; dinleri yoktur; fakat, «ideoloji»leri vardır. En önemlisi bilimin dünyasında insanlar ölmezler; fakat, «yok» olurlar veya «boyut değiştirirler».

Bilim dünyasında yalnızca seçkin bilim adamlarının yer aldığı ve fakat «bilimin dünyasında» seçkin bilim adamları da dahil olmak üzerine bütün insanların yaşamakta olduğunu söyledim. Ayrıca insanların 400 yılı kesinlikle aşmayan bir süreden bu yana, yani bir bakıma çok yakın sayılabilecek bir geçmişte, bilimin dünyası içine alınabildiklerini sözlerime ekledim. Yani bilimin dünyası dediğimiz olay, bir sosyo-politik olaydır ve Avrupa'da «ancien régime» adı verilen bir sistemin ürünüdür. Burada bir soru sormamız gerekiyor: İnsanlar «bilim dünyasına» giremedikleri halde, nasıl oluyor da «bilimin dünyası»nda yaşayabiliyorlar? Bu soruya kısa yoldan şöyle cevap verebilirim: «Bilimi mümkün kılan ön-kabuller, (propositions) önermeler (kaziyeler) sıradan insanların ön-kabulleri, ön-ermeleridir. Dolayısıyla bilim çalışmasına ne kadar uzak olursa olsun sıradan insanlar, bilimin sonuçlarından doğan bir dünyada rahatça yerlerini alırlar. Ancak, anlaşılacağı gibi ortalama anlayış ve bilim, sürekli olarak birbirlerini etkileyerek mesafe katederler ve birinin diğerini güçlendirmesi bundandır.»

Nedir bilimi mümkün kılan ön-kabuller?

Bunlardan *ilki* insanın kendi iradesi denetimi altında bulunmayan bir dış dünyanın bulunduğudur. Her insan için «benim düşüncelerim, benim duygularım» dediği bir iç dünya, bir de bünyesinde sayılamayacak kadar çok unsur barındıran ancak insan teki karşısında yek vücut bir bütün olarak duran bir dış dünya vardır. Bilim, kendine «ben» diyen insanın dış dünya hakkındaki bilgilerinden meydana gelir.

Bilimi mümkün kılan ikinci ön-kabul, önerme her insan tekinin diğer insan tekleriyle aynı yapıda olduğudur. Ben nasıl isem başka insanlar da öyledir. Bilime mahsus bilginin doğuşu için bilgiye konu olan inceleme nesnelerinin bütün insanlar tarafından aynı şekilde algılandığının ve anlaşıldığının kabul edilmesi gere-

kir. Ben nasıl kendi dışımda bir «dış dünya» kabul ediyorsam, başka insanlar da aynı dış dünyayı kabul ediyorlar.

Bilimi mümkün kılan üçüncü ön-kabul şöyle ifade edilebilir: Eğer doğru bilgi edinmek istiyorsam, gerçek olan şeyi anlamak istiyorsam, zihnimin imkânlarını kullanmak zorundayım. Bana doğruyu ve gerçeği zihnimin işleyişinden başka hiç bir kaynak gösteremez.

Dış dünyadan kendini ayırmış «ben» varım. Kendine «ben» diyen başka «benler» var. «Ben» ve «Benler» aynı usûlle «bilmekteyiz».

Açıkça anlaşılacağı gibi bilim, ancak bütün insanların müştereken yer alabileceği bir çizgide mevcuttur veya mümkündür. Yani bilim, âlemşumul bir uzlaşma vasıtasıyla edinilebilen yargıların incelenmesidir. Uzlaşma herkese ait, herkesin içinde yer aldığı bir uzlaşma olduğu halde, bu uzlaşma vasıtasıyla edinilen yargıların incelenmesi bilim adamlarının elindedir. Bilimin dünyasında yaşayan herkes, kendisine sunulan «tek boyut» içinde kalmak zorundadır.

Bilim, gök cisimlerinin incelenmesi sonucunda bizleri alelade bir «yer»e sürgün etti. Bulunduğumuz yer, güneş etrafında dönen gezegenlerden herhangi biridir. Güneş, galaksideki yıldızlardan biridir. Bizim dediğimiz galaksi de başka galaksilerden biridir. Bilimin dünyasında yaşayan insana, kainat içinde özel bir yere sahip olmadığı telkin edilmiştir. Bilim alanındaki yeni buluşlar, diyelim ki Newton fiziğinin yerini izafiyet nazariyesinin alması çok değişik görüşlerin doğmasına yol açmıştır. İnsanların zaman, mekân ve madde konusundaki yargılarında büyük değişiklikler olmuştur. Ama bunların hiçbiri bilimin doğmasını mümkün kılan ön-kabullerin sarsılmasına yol açmamış ve insanları sürgün oldukları alelade «yer» den kurtaramamıştır.

Bilim yalnızca insanların bulunduğu «yer» değil, aynı zamanda insanları da alelade saymaya yol açacak bir görüş getirmiştir. İnsan yalnızca öteki insanlar gibi değil, öteki canlılar gibidir. Darwin teorisinin doğru veya yanlış sayılmasının insanların canlılar âleminin herhangi bir üyesi olduğu görüşünü değiştirmediğini söyleyebiliriz. Evrim veya tekâmül nazariyesini doğrulamak veya yanlışlığını göstermek isteyen her kim olursa olsun bilime özgü bir dil ve mantık kullanmak zorunda kalacak ve sözlerini ulaştırmak istediği insanları omurgalılar, hormonlar dünyasına sokacaktır. Yani insanlar ve insan mineraller, bitkiler, hayvanlar arasındaki alelade yerinden kurtulamayacaktır.

Nihayet bilim, inceleme alanı içine aldığı her konuyu bir meydana geliş, bir oluşum süreci içinde görmek ve göstermek suretiyle kâinattaki varoluş hâdisesinin bizim zihnî mekanizmamız sınırları içine girebi-

lecek mikyasta olduğunu, alelâde olduğunu telkin etmektedir. Cansızlar şu veya bu yolla canlı hale gelmekte, ışık parçacıklar veya dalgalar halinde yayılmaktadır. Herhangi bir oluşumun gerçekleşmesi için bu oluşuma «inceleme alanımız dışında kalan» bir «müdahale» yoktur.

Özetlersek: Bilimin dünyasında yaşayan bizler bühassa dünyada bulunmuyoruz, bilhassa insan değiliz ve bizimle ilgili çevremizde olup bitenler bilhassa cereyan etmiyor. Bütün bu sonuçlar bilimi mümkün kılan ön-kabullerden doğuyor.

* Eğer dış dünyadan bağımsız bir «ben»e sahip olduğumuzu düşünmeseydik bilim olmayacaktı.

* Eğer başka insanların kendimiz gibi olduğunu düşünmeseydik bilim olmayacaktı.

* Eğer zihnimizin de başka insanlarınki gibi çalıştığını düşünmeseydik bilim olmayacaktı.

Ama bilim oldu ve bizim dış dünyadan kesin çizgilerle ayırmak istediğimiz «ben»imizi, aleladeleştirdi. Bilim oldu ve kendimiz gibi saydığımız başka insanlar da bütün başka varlıklar gibi, bütün başka varlıklar kadar alelâde duruma düştü. Bilim oldu ve başka insanlarınki gibi çalıştığını kabul ettiğimiz zihnimizin çalışma tarzını tek biçime, makinaların çalışma tarzıyla karşılaştırılabilecek alelâde bir biçime indirgedi.

Bugün bilimin dünyasında yaşıyoruz. Ne var ki bilimin dünyasının sürdüğü hayat, anayurdu olan Avrupa'da bile 400 yılı aşmıyor. Dünyanın diğer yorelerinde daha kısa bir geçmiş vardır. İnsanlar bilimin dünyasının mutlak hakimiyeti altında yaşamadan önce bilginin dünyası içinde yaşıyorlardı ve bilginin dünyası bir hakimiyet ilişkisi ihtiva eden cinsten değildi.

Yakın veya uzak bir gelecekte bilimin dünyasının ömrünü tüketeceğini düşünebiliriz. Böyle düşünmemizi haklı kılan işaretler şimdiden belirmiştir. Bilimin dünyasının yerini nasıl bir dünyanın alacağını bilemeyiz. Ama bir istek olarak bilginin dünyasında yaşama arzumuzu belirtebiliriz. Bu arzuyu belirtmenin en kestirme yolu da bilginin dünyasına ilişkin sözleri ortaya getirmektir.

İnsan bilgisiz, bilgi düşüncesiz, düşünce dilsiz tecelli etmez. Dilden düşünceye, düşünceden bilgiye, bilgiden insana gideriz. İnsana ulaşmak için «dil»den yola çıkmak bir mecburiyettir. Dil her şeyi anlatabilmek veya her şeyi anlayabilmek için bize üç kelime veriyor: Ben, Sen, O. Bu kelimeleri nasıl ve ne zaman söylüyoruz? Yukarıdaki sıralama dilbilgisinin sunduğu sıralamadır ve gerçeği yansıtmaz. İnsanın her şeyden önce «Ben» demesi imkânsızdır. Çünkü insanın kelimeleri kullanacak kesinliğe ulaşmadan önce, kelimeleri kullanabileceği bir ortamı kavraması gereklidir. Memedeki

çocuk, hem kendinin hem annesinin varlığı konusundaki kesinliğe varmadan aralarındaki ilişkiye bağlı olduğunu anlar. Yani ortaya «Ben» çıkmadan önce bir «Sen-Ben» bütünü vardır. «Sen» ve «Ben» birbirinden ayrılırken, önce farkedilen «Sen»dir. Çünkü herhangi bir belirtinin dışa vurulabilmesi için bir algılayan olması gereklidir. Gösterme, insanın yaptığı ilk anlamlı harekettir. Gösterme ancak «Sen»e doğru, «Sen» için yapılabilir. Çocuk ister kendisiyle ilgili bir belirtiyi, ister «Sen» ve «Ben» dışında bir «Şey»i gösterebilir bunu ancak «Sen»i hesaba katarak yapar. Çünkü insan olarak bir algılayan olduğunu anlamadan hiçbir şeyi, kendimizi bile kesinleştiremiyoruz. Önce «Sen-Ben»i biliyorum. Sonra «Sen»den «Ben»i ayırıyorum. «Sen», «Ben»den uzaklaştıktan sonra «O» tanınabiliyor. Demek ki sıralama «Sen», «Ben», «O» biçiminde olursa doğru sıralama olur.

«Ben», «Sen»den uzaklaştıkça «Ben», «Sen»i ve «O»yu aynı uzaklıktan görmeye başlar. Ben -> Sen, Ben -> Ben Burada kesin bir yol ayrımı vardır. «Ben-Sen-O» ortaya çıktıktan sonra «Ben-O» yönünde giden, «Bilim»e, «Ben-Sen» yönünde giden, «Bilgi»ye ulaşır.

Bilim, «O» yerine «dış dünya» demeyi uygun görür. «O» yani dış dünya nesnel (objectif)dir. «Ben»den başkadır, ben-olmayandır. Dolayısıyla üzerinde deney yapılabilir, kullanılabilir. «Ben-O» ilişkisinde «Ben», tirandır. Fakat bu tiran başka «Ben»leri de «O» olarak gördüğü için giderek kendi «Ben»ini de «O» yapar. Bu yüzden «Ben-O» ilişkisinin ortaya çıkardığı gerçek, yalnızca «O» nun gerçeğidir ve insan zihninin ancak tek boyutta, tek boyutuyla kavradığı gerçektir. Eğer «müdrake»nin, «intellect»in bize verdiği değer ölçüsü, hakikati (herhangi bir şeyin doğruluğunu) ölçmenin nihaî miyarı değilse bütün bilim çöker.

Ben-Sen ilişkisi bilgiyi doğurur. Bilgi «Ben» in ötesinde «Sen»i bulmak, «Sen»de «O» nu doğrulamaktır. «Ben-Sen»den bağımsız bir «O» yoktur. Dolayısıyla bilgi ilgidir. «Ben» eğer Sen'e seslenemiyor, Sen'i tanımıyorsa harekete geçemez ve davranamaz; daha doğrusu davranmak ve harekete geçmek ancak Ben-Sen bağlantısı içinde gerçektir. Gerçek, bu bağlantıdan parlar. Ben-Sen ilişkisindeki «Ben», Ben-O ilişkisindeki «Ben»den bütünüyle farklıdır. «Ben-O» ilişkisindeki «Ben» yalıtılmış, soyutlanmış, tecrid edilmiş bir «Ben»dir" bu yüzden kolaylıkla ayrımlar koyar. «O»nu böler, ayrıştırır, derecelendirir. «Ben»i böler, ayrıştırır, derecelendirir. «Ben-O» ilişkisinin «Ben»i böldüğü, ayrıştırdığı, derecelendirdiği «O» üzerinde hakimiyet kurar. Fakat kurduğu bu hakimiyet kendi «Ben»ini de «O» durumuna soktuğu, onu da böldüğü, ayrıştırdığı, derecelendirdiği için kendini de ezen bir hakimiyete dönüşür. «Ben-Sen»

ilişkisindeki «Ben» ise «Senle bağlantısı içinde «Ben» olabildiği için kendi dışındaki unsurlara egemen olma kaygusu taşımaz. «Ben-Sen» bağlantısı kurabilen «Ben», üzerinde deney yapacak nesneler aramaz. Kullanacağı unsurlar aramaz. Çünkü «Ben» oluşunu bağlantı kurduğu unsurlara bağlar. Onlarla bilgiyi yaşar, onlarla ilgiyi yaşar.

Dikkat edilecek olursa «Ben-O» yönünde ilerleyen ilişki içinde önce yalıtılmış iki unsurdan, yalıtılmış bir «Ben» ve yalıtılmış bir «O»'dan söz ettim; sonra «Ben»in de «O» durumuna geçtiğini dile getirerek tek boyutluluk olayının doğduğunu söyledim. Halbuki «Ben-Sen» ilişkisini açıklamaya çalışırken yine bir «Ben» dışındaki unsurdan, «O»'dan söz etmek zorunda kaldım. Bu nokta bilim ile bilgi arasındaki temel farkın anlaşılmasını kolaylaştıracaktır. Bilim bağımsız bir «Ben» varsayarak ve bu «Ben» karşısında, bu «Ben»le barışık olmayan bir «dış dünya», bir «O» koymaktadır. Niçin «Ben» ve «O» barışık değil? Çünkü sıralama yanlış yapılmış, «Ben» kendini, kendi dışındakine kapatarak, kendini başka saydığımdan sıyrarak tanımayaya girişmiştir. Eğer bilme işi yalnızca «Ben» tarafından yapılacaksa, «Ben ve O» bilişmeyeceklerse barışık da olmayacaklardır. «Ben» bilir, «O» bilinir. Bu ancak bir egemenlik yoludur. Egemen olanla egemen olunan arasında dostluk ilişkisi kurulamaz.

Dostluk ilişkisi ancak «Ben» ile «Sen» arasında kurulabilir. Biri diğerine «Sen» diyen iki «Ben» bağlantı içindedirler, «Sen-Ben» ilgisi kurulursa, bilgi belirir. Bütünün «Ben» dışındaki insanları aynı yapıda birer «Ben» gibi kabul ettiğini ve bilimi mümkün kılan ön-kabullerden ikincisinin de bu olduğunu düşünerek bilimde de insanlar arası üişkinin «Ben-Sen» ilişkisi olarak ele alınması gerektiğini söylememiz gerekmez mi? Hayır, çünkü bilim «Ben» kavramını bir ayırım, bir derecelendirme için kullanıyor, bir bağlantı ortamı olarak değil. Yani «Ben» canlı-cansız; hayvanbitki; insan-hayvan; Avrupalı-Asyalı; Fransız-Alman; Ben-başkası, Ruhum-Bedenim gibi bölünmelerde hep «taraf»tır. «Tarafta» ister istemez «karşı tarafta» doğurur. Karşı taraf «Sen» değildir, hep «O» dur.

Halbuki «Ben-Sen» ilişkisinde «Ben» kendini yalıtarak değil, «Sen»de kendini bularak ve «Sen»in «Ben»de kendini bulmasına imkân tanıyarak «Ben» kılabilirdiği için aralarında bir barışıklık vardır ve Sen ve Ben bilişmektedirler. «Ben ve Senin barışıklığından, bilişmesinden parlayan bilgi «O» hakkındaki bilgidir.

Günlük hayatta insanların «Ben-Sen» ilişkisi kurdukları zehabına kapılabiliriz. Bilimin dünyasında insanların birbirlerine «Sen» diye seslenmeleri dilin yanlış kullanımından ibarettir. Çünkü kendisiyle bağ-

lantı kurulmamış «Sen», gerçekte «O» anlamında kullanılmıştır. Yani «ferd»in karşısındaki «ferd» her biri kendisi için «Ben» diğeri için «O» dur.

İnsanların insanlara «Sen» diyebilmeleri onların birinin diğerini doğrulaması, geri dönülemeyecek biçimde «Ben»in «Sen»e ulaşması halinde gerçeklik kazanır. Geri alınabilecek bir bağlantı «Ben»in kendi üzerine kapanması demektir. Kendi kendini yanılsamaya uğratan, böyle olduğu için, varlık sahibi «Ben» belirir. Ben'in ben, Sen'in sen olmadığı bir aşkın birlik, bu birliğe katılan unsurlar tarafından tesis edilemez. Daha doğrusu «Sen-Ben» ilişkisini «O» kurar. Bu demektir ki «O» ölü, üzerinde deney yapılan, kullanılan «O» olduğu zaman «Sen-Ben» ilişkisi kurulamamakta, ancak «O»nun «Sen» olabildiği şartlarda «Ben» «Sen»i bilebilmektedir. Yani «Ben-O» ilişkisi «Sen» siz olabildiği halde «Sen-Ben» ilişkisi «O»suz olamaz.

Bilimin dünyasında yaşayan insanlar olarak öğrenmemiz gereken şudur ki, «Ben-Sen» ilişkisi sadece insanlar arasında kurulabilen bir ilişki değildir. İnsanın dışındakilerle kurulacak «Ben-Sen» ilişkisi bilimin tek boyutluluğunu geride bırakıp bilginin çok boyutlu alanına girmenin ilk şartıdır.

II. BİLİMİN DÜNYASINDAN BİLGİNİN DÜNYASINA GEÇMEK MÜMKÜNDÜR

Bilim gerçeği tanımanın yollarından biridir. Bu yolda yürüyen insanların, yani az sayıda seçkin bilim adamlarının gerçeği ne ölçüde tanıdıklarını bilemeyiz. İhtimaldir ki dile getirdikleri gerçek, tanıdıkları gerçeğin pek küçük bir bölümünü yansıtsın. Ne var ki bilimin aslından uzaklaşarak yayılan etkisinin ortaya çıkardığı dünyada, bir yanı ancak tanınabilen gerçek insanlar üzerinde bir baskı mekanizması tesisini kolaylaştırmakta veya bizzat «gerçek» bir baskı unsuru olmaktadır. İnsan-insan ilişkileri «Ben-O» esasına dayandığı için yönetenle yönetilen, azınlıkla çoğunluk birbirlerine düşman tavırlar takınmaya mecbur bırakılmaktadır. İnsanlar arası ilişkinin «Ben-O» biçiminde kurulduğu toplumlarda sınıfın sınıfa, milletin millete, kültürün kültüre, dinin dine yaklaşımı bir hakimiyet, bir egemenlik, bir baskı yolu olarak görülecek ve bu ilişkide hürriyeti kayıt alınan kadar, hakları çiğnenen kadar hürriyetleri kayıt altına alanlar, hakları çiğneyenler de «köle» olmaktan, baskı altında kalmaktan kurtulamayacaktır. Bilimin dünyasında insanın madde ile ilişkisi de aynı özellikleri taşıyacaktır. Tabiatı yağmalayan omu «ölü» sayarak üzerinde her türlü değişikliği yapma hakkını kendine veren «Ben» bir yandan tabiatı

kendisi için hayat verici olan özelliklerin kaybolmasına yol açarken, bir yandan da hakimiyeti altına almaya çabaladığı kuvvetlerin gizli saldırısına hedef olacaktır. Bu saldırıların en acımasız «Ben»in bir «O» haline gelişidir. Bu durumda «Ben» hem «ferd» olarak harekete geçecek hem de «müfred» olarak kendi hareketinin hedefi haline gelecektir.

Bilimin bir hakimiyet aracı değil de bilginin bir unsuru durumuna geçmesi, insanları bilimin dünyasından bilginin dünyasına geçirebilecektir. Bunun için «Ben-O» ilişkisini «Sen-Ben-O» ilişkisine dönüştürmek zorunludur. Bu dönüşümün sağlanması için atılacak ilk adım, «Ben»in «O»na «Sen» diyecek açıklığı temin edebilmesi yani «O»nun «Ben»e nüfuzuna imkân verecek ölçüde «Ben»in aralanması, seyreltilmesi, yani açılmasıdır. Bu aynı zamanda «Ben»in «Sen»de aranılması ve «O»nun ancak «Ben-Sen» ilgisini kuranlara mahsus bir bilgi olduğunun açığa çıkması demektir. *Bilimin dünyasında gerçek bilginin «bilen»den bağımsız, «bilen»i hesaba katmadan edinilebilecek bir değer olduğu kabul edilir.* Bu yüzden öğretim, tedavi ve çalışma standart hale sokulmuş, öğrenen, tedavi olan ve çalışan bir kişi, şahsiyet, persona olarak değil, bir ferd, hammadde ve nesne olarak ele alınmıştır. Bilginin dünyasında bütün bilginin «bilen»de olduğu kabul edilir. Ancak bilenle bağlantı kurularak bilgiye varılabilir. Bilgi ve bilen ayrı yönlerde seyrediyorsa ne bilgi ne de bilen «gerçek» olamaz. Bu durumda öğrenim yapılabilmesi için bilgiyi aktaracak ve bilgiyi alacak olan unsurlar arasında bir uyum, bir anlaşma ve sevginin bulunması ön şarttır. Tedavi iki canlı arasında hayatîyetin aktarılması biçiminde olur. Hekimin canı hasta ile

birlikte acır. Çalışma ancak çalışanın yaradılışından gelen yöne uygun bir konuda ve çalışanın yaşama temposu oranında yapılır. Çünkü her insan «Sen» olabilmıştır. Çünkü «Sen»i «Ben» buldu ve «Sen-Ben» «O»u bulabildik.

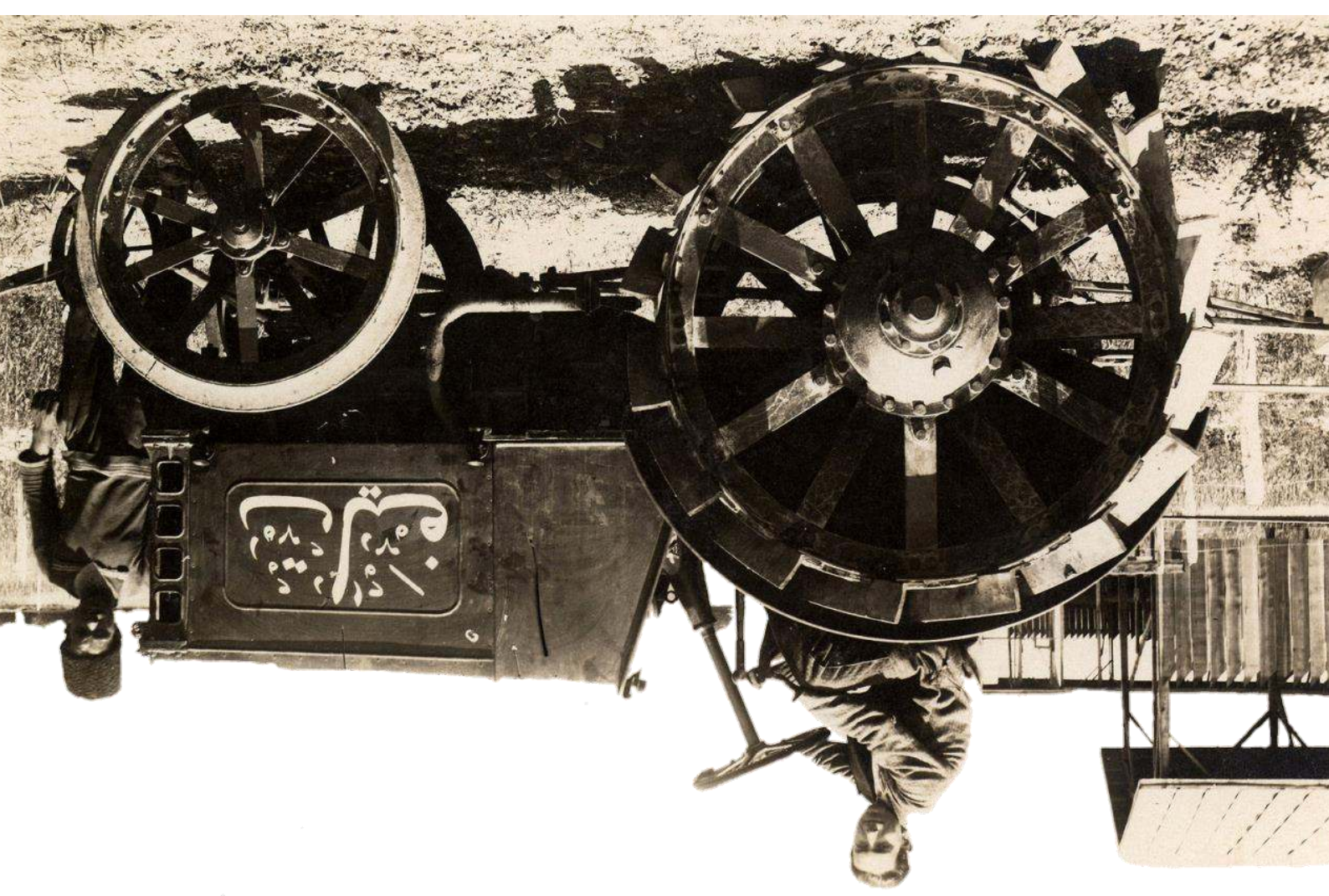
Bilimin dünyasından bilginin dünyasına geçmenin yolu nedir? Bizi bilimin dünyasından bilginin dünyasına getirecek yol ikidir, bunlardan birine genel bir adlandırmayla «Sanat», bir diğerine de yine genel bir adlandırmayla «din» denilir. Fakat bu iki kelime bilimin dünyasında öylesine yerlerinden edilmiştir ki bu kelimeleri kullanarak iki insanın aynı şeyleri ifade etmesi hem en hem en imkânsızdır. «Sanat» ve «Din» kelimelerini kullanarak anlaşma temin etmenin bir önemli zorluğu da belli bir yaşa gelmiş her insanın bu kelimelerin anlamını bildiklerini sanmaları ve hemen herkesin bu kelimeleri doğru kullandığına inanıp konuşmalarıdır. Oysa hem sanat hem din konusu üzerinde konuşabilmek için yeterli aydınlığa ulaşmaya bilimin dünyasında pek az insanın imkân bulabildiği bellidir.

Önceki sözlerimin yanı sıra şu kadarını eklemek gerekir ki Din ve Sanat (kendi esaslarına bağlı kaldığı sürece) «Sen» alanı yok edilmek istendiği takdirde asla tecelli edemeyen iki insan faaliyetidir. Din açık ve seçik olarak bir istikamet, bir duruş, bir davranış ve bir dinleyiş çabasıdır. Sanat ise istikameti arama, duruşu mümkün kılacak yeri arama, davranışı tartma ve dinlemek isteme çabasıdır.

Eğer bilimin dünyasından bilginin dünyasına girmek isteyen kimse varsa bu yollardan biri veya ikisi üzerinde yürümek zorunluluğuyla karşı karşıyadır.

i. özel

Celâlîyim
Celâlîsin
Celâlî.

polise yeminli ifade

Vereceğim bir soluktur
Bunu hiç işittiniz mi?
Ciğerlerimi ancak bu şekilde kutsayabilirim
İlk intibadan geliyorum elimde zincirlerim
Aidiyetim de kutsanmıştır mesuliyetim de
Ergenliğimden bu yana
Dokunduğum yeri istiklâle erdirdim

Gözlerim göçtü
İnandırıldıklarım çöktü suyun dibine
Ben bir söylem dinledim Rabbimin sesinden
Bir taziye işittim neşredilmiş bir korkudan
Güvendim. Güvenli dahi değilken tutup dansa kaldırdığım
En sadık yârinim ben diyen ruhtan işittim

Vereceğim bir soluktur fazlası değil
Ondan sonrasının icabına siz bakacaksınız
Belki tek elle bir piyano tıngırdatacak
Belki raylardan cüruf ayıklayacak
Belki firari suçluların ifadesini alacak
Belki de bir hadis-i şerife nail olacaksınız
Dürüleceksiniz

Fakat en güzeli karakolda şiirlerini patlatmak!
Döndürüleceksiniz
Ruhunuzdaki ışımanın aidiyeti cihetiyle
Gözleriniz göçecek öncelikle
Bundan asırlar evvel bana olduğu gibi
Bir yıldızlara baktım bir kendime ve içim daralıyor dedim.
Bu migren ağrıları ise size sunulan en mor çiçeklerdi
Yahut vücutlarınızın taşeronluğu
Vereceğim altı üstü bir soluktur

Sırtından düştüğünüz at sizi bilmez
Dalgındır gözleriniz, göçmeden önce
Zavallı bir cennettesiniz istiklâl benim için mümkün değil
Kollarınız almaktan şişkin, bacaklarınız inceldiği yerden koptu
Benim size bir şeyler anlattığımı sanıyorsunuz
En yanıldığınız nokta da bu

Hırpalanmış bir cesetle ilgili ifademi alıyorsunuz
Bunun hakkında size diyeceklerim şu kadardır:
En nihayetinde o da çıkacaktı mavi-yeşil iplerinden
Üstelik ihtiyaç duyurmadan bıçaklara.
Katletmeseydim onu
Doğamazdım asla.
Bunlar bahşedilmiş bir hayatın mesuliyetidir
Siz bu hayatı çözümlmekten aciz...

Küstah felsefe tahlillerinizle, deney tüplerinizle
Ve kahrolası polis tutanaklarınızla
Benim kutsal kitabıma yaklaşmayın.
Tanımlayarak tahrip edeceksiniz gerçekliğimi!

h. h. aydın.

balad & ateş

Sylvia ya da Amina için

Müzik vardır
bazen
yapayalnız
gölgelerde
mavi müzik
bazen
mor müzik
kara müzik
kızıl müzik
fakat bunlar nesilden
nesile
dinleyen ve söyleyen
insan kalabalıklarından
kaldı

İnsanların kurduğu bütün medeniyetler
(hızlandırıldığında karıncalar gibiyiz)
bütün yaşamlar yaşandı bir anda
ya da iki. Ve şu kalan birkaç dakika
o müthiş hızda
soluduğumuz
görüntünün ve sesin bulanıklığıdır

rüzgâr teorileri

Yani řu an için bile
bir arada olmak bizim için
rüzgârda uçuřan
bir yaprak kadar derin
birlikte olmak
ve tanımak seni, ve acımıza rağmen
romantik gülüşünün
çanı ve çan sesleri tarafından eşlik edilmiş
neşenin neden var olduğunu anlamak

bundan ibaretti, sahiden. Hayat.
Âşık olmak ve mücadele

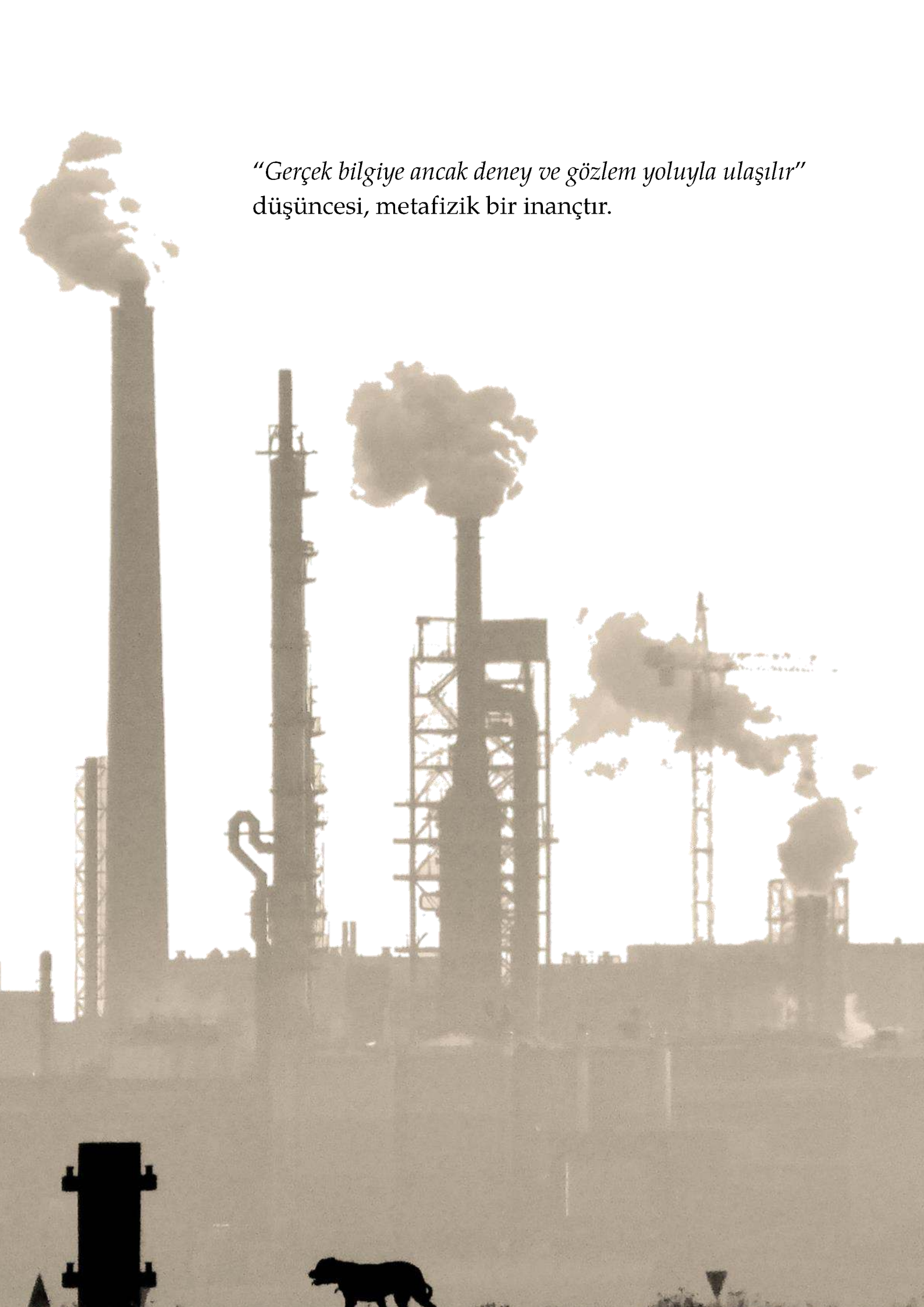
amiri baraka.
(çeviri: ediz kavanozoğlu)

1950'li yıllarda Amerikalı mühendisler gelmiş Türkiye'ye. Kayseri' de bir kısım imar çalışmalarına rehberlik edeceklermiş. Türkiye'de yol güzergâhını belirleyecek alet ve eleman yokmuş. Türk mühendisler eşeği yokuşa sürüyor, arkasından elemanlar şeritmetre çekiyor ve eşeğin ayak izlerine kazık çakıp istikamet belirliyorlarmış. Bunu gören Amerikalı mühendis pratiği kavrayamamış ve sormuş: "Ne yapıyorlar böyle?" Türk mühendis cevap vermiş, "Rampada yolun güzergâhını belirliyorlar." "Anlayamadım?" "Eşek rampayı en uygun yoldan çıkar, biz de eşeğin izinde kazık çakıp rampada yol güzergâhı belirliyoruz." Amerikalı katılarak gülmeye başlamış. Yatışınca sormuş, "Peki, eşek bulamayınca ne yapıyorsunuz?" Türk mühendis bozuntuya vermeden cevap vermiş: "Amerika'dan mühendis getirtiyoruz."

*“Gerçek bilgiye ancak deney ve gözlem yoluyla ulaşılır”
düşüncesi, metafizik bir inançtır.*

yakın dönem ağır bombardıman:

zamanda yolculuk ve kıyamet günü paralel evrenler arasında björk'le randevu

[hikâye]

B1 (Giriş)

Eğer Leonard Cohen, ölüm kampları temalı bir savaş belgeseli izlemeseydi *'Dance Me to the End of Love'* şarkısı olmayacaktı. Ya da Beethoven, Mozart ile tanışabilseydi Türk Marşı'nı bestelemeyecekti. Marlowe ise Shakespeare ile tanışmasaydı Fransızların bir dönem marş olarak kullanacakları *'Sound Of the Lake'* şiirini yazacaktı. Ve Pisagor müthiş bir ressam olabilirdi, Cahit Zarifoğlu ise bir savaşçı. Bunları bilmek işimin bir parçası. Ben bir tarihçi ya da edebiyatçı ya da herhangi bir entelektüel değilim. İkinci Cihan Harbi sırasında teorik olarak keşfedilen zaman-evren makinesinin kaptanıyım. Fakat sizin Dünya'nızdaki savaşı kastetmiyorum elbette.

İhtimaller hayata dahil midir? Komutanımızın en fazla zorlandığı konu bu olmuştur. Ve sonunda kudretini mantığına tercih etmiştir. Kendisi birkaç yıla kadar bir buz kütesinin içerisinde istirahat çekilmiş bir vaziyetteydi. (Bu yüzden donuk kalpli insanlara kızmayız.) Fakat birkaç yıl önce uyandı. Yakında ise her şey değişmiş olacak.

Uzun bir zamandır olağanüstü hâl ilanımız var konseyimizin içerisinde. Bu yüzden yıllardır göreve çıkmadık ve bazı soruların cevaplarını aramaya koyulduk. Meselâ en son bir buçuk yıl önce Bach'ın yanındaydım. Johann Sebastian Bach, yani bizim tabirimizle 12jdv9L Bach. Sizin evreninizdeki o müthiş besteci. Kendisinin biraz 'ilahî' yardıma ihtiyacı vardı. 1700'lerin klavsen denilen çalgısı kendisine yetmeyeceği için ona henüz icat edilmemiş olan piyanoyu hediye ettim. Akort sistemini ancak bu şekilde oturtabilecekti. Yakında minör ve majör olmak üzere 12'şer prelüd-fügler'inin birincisini yayınlar.

Bunlar sizi yanıltmasın, çalışma prensibimiz tam olarak bu şekilde değil. Bizim evrenimiz bir denek. Böyle düşünün. Yoksa Maxwell'in Cini filan değiliz.

Bildiğinizin aksine, tüm olaylar birbirini etkilemez. Fakat bazı olaylar kesinlikle birçok şeyi değiştirebilmektedir. Bu yüzden dikkat ettiğimiz şeyler de var. Misal zorunlu olmadığı sürece çok eski tarihlere gitmemeye çalışıyoruz. Bu şekilde diğer evrenlerle ilişki içerisindeyiz. Bunu, isterseniz Einstein'ın hayaletimsi maddeler teorisiyle, isterseniz de bilokasyonla açıklayın. İlgilendiğimiz kısım tam olarak bu değil.

Sürekli 'biz'den bahsediyorum. Biz 'ölü'leriz. Peki, ya siz kimsiniz?

Bizler için bilinen anlamda zaman yoktur. Saatler vardır ama zaman yoktur. İnsanlar bunu anlamalı. Var olan en ilginizi çekecek şey hormonlardır. Işık ve 'ışk' yani aşk harekete geçirir onları da. Unutmayın. Zaman yok, saatler var. Kol saati, duvar saati, masa saati, zaman değil. Zaman her ân yeniden yaratılmaktadır.

Aslında her şey birkaç sene önce Dünya gezegenine o tabelanın asılmasıyla başlamıştı. Hayır, aslında her şey büyük patlamayla başlamıştı ve o tabelayla da son bulacaktı. Gümüş tabelanın üzerinde cıva ile "GERİ SAYIM: BİR-İKİ-ÜÇ...." yazıyordu. Komutanımızın uyandığı gibi böyle bir tabela asması ilginç bir durumdu. İşin daha da tuhaf kısmı, bu cıvanın sürekli hareket hâlinde olması ve 'geri sayım' yazmasına rağmen ileriye doğru saymasıydı. Eğer geriye doğru saymış olsaydı sayımın ne zaman sona ereceğini bilebilecektik ama ne yazık ki işler her zamanki gibi, insanların istediği gibi gitmiyordu. Binlerce insan duruma çözüm bulmaya, milyonlarca insan durumu anlamaya ve milyarlarca insansa durumu kabullenmeye çalışıyordu. Bununla birlikte konseyimiz de bunun bir aldatmaca olabileceği konusunda biraz kafa yordu. Daha sonra yapılan ısrarlar üzerine bizzat komutanla irtibata geçerek gönderdiği tabelada mantık hatası olduğunu belirtti. Fakat komutandan gelen "Tabelada hiçbir hata yoktur" mesajıyla arayışlarına bir süre daha devam etti. Bense dostlarım, bu şifrenin cevabını başından beri biliyordum. Konseyimize ve belki tüm insanlığa yaptığım bir ihanet midir peki bu durum? Öyle olsa bile artık bunun kimse için bir önemi yok. Planım, benim planım ve yanıma alabileceğim insan sayısı hiç de abartılacak bir rakam değil.

Tabeladaki cıva tek başına, ne yaparsanız yapın, bundan etkilenmeyerek sayım yapıyor. Fakat tek başına yaptığınız her şeyi aynı anda uygularsanız tabela eriyor ve buharlaşan cıva, eriyen gümüş tabelayla alaşım oluşturarak Kand Yıldız Sistemi haritası şeklinde toprağa damlıyor. Ve konseydeki herkesin bileceği üzere de Kand Yıldız Sistemi 44 Karblit 24.000'de son bulmuştu. Eğer bu tarihi Evrensel Sabrine Takvimi'ne uyarlırsak 123 Vendrum 18 tarihine ulaşmış oluyoruz. Bu da sizin bulunduğunuz paralel evren ve bulunduğunuz gezegen, Dünya'daki Miladî Takvim'e göre 17 Eylül 2101'e denk geliyor. Yani iki gün sonra her şey sona erecek. Evren yerle bir olacak. On beş kişilik konse-

yimiz ise ya bu olaya bir çözüm bulacak ya da bulamadığı için kıyamet gününden önce toplu bir harakiri merasimiyle hayatlarına son vereceklerdir.

Fakat ben ve istediğim bir kişi kurtulacak. Zira aklımda müthiş bir plan var ve siz de yakında bunu öğreneceksiniz.

B2 (Gelişme)

Görevimizin adı: 09adm3K Björk. Bu görev için epeyi uğraştım ama henüz konseyin iznini kopartamadım. O yüzden izinsiz olarak, salıyı çarşambaya bağlayan bu gecede arzumu gerçekleştireceğim. Makinenin görevlilerinden olan Çetin Yavuz'dan ve Hasan Kesen'den yardım alacağım. İkisi de benim en yakın dostlarım ve tahmin edebileceğiniz gibi ikisi de inanılmaz cesaretli ve sadık insanlar. Kıyamet gününün yaklaştığı şu günlerde benim için bu işe kalkışacaklar. Çünkü onlar da herkes gibi ümitsiz. Aslında bu işte başından beri sadece biz vardık. Babalarımız bizi bu iş için eğitti. Bu yüzden böyle kaçak durumlar aramızda gayet hoş karşılanır. Fakat bu kez iş biraz daha ciddi. Olabildiğince paralel evreni dolaşarak, Björk'ün farklı evrenlerde yaptığı her şeyi toplamaktan ve belki herhangi bir evrende müsaitse biraz sohbet etmekten bahsediyorum.

Kısa zaman içerisinde konseyden kimsenin bize engel olamaması için zaman-evren makinemizin –küvetimizin (küvet işin espirisi elbette, esas zaman-evren makinesi vücuttur)– gönderdiği tüm sinyalleri kesiyoruz. Kıyamete ve görevi tamamlamamıza bir buçuk gün kalıyor. Hasan Kesen 'kolu' indiriyor ve bundan sonrası bildiğiniz şeyler. Tüm karanlık güçlere teşekkürlerimi sunarım. Evrenin sonuna kadar yolunuz var, ben orada olmayacağım.

B3 (Gelişme 2)

İlk dakikalar (63.334194–20.401525 / Geldungur)

Bir kayanın üzerindeyim, sanırım tamamen kayadan oluşan bir adanın üzerindeyim. Yanımda Adidas amblemine benzer şekilde dizilmiş üç tane kaya ve dört bir yanımda derya var. Önümde, kayanın ucunda duran bir kadın var. Altında kısa bir etek var ve üstünde ise hiçbir şey yok. Sabit bir şekilde rüzgâra karşı duruyor. Boyu ve saçları kısa. Benimse ellerim ceplerimde fakat ne zaman elimi cebime soktuğumu hatırlamıyorum. Her zaman olduğu gibi şimdi de bir süre ne yapacağımı bilmeden duruyorum. Daha sonra nöronlarım kendilerine geliyor ve evren bir çeşit oturma izni olarak elektriklerimi bana geri veriyor. Bir an aklım başıma geliyor. Tabii ya, karşımdaki o değil mi? İşlere koyulmam gerek. Ellerimi ceplerimden çıkartarak sakın bir şekilde orayı terk ediyorum. Biraz yürüdükten sonra Hasan Kesen ve Çetin Yavuz'la denk geliyorum. Hasan'ın kucağında Çetin Yavuz yatıyor. Koşarak yanlarına gidiyorum. "Ne oldu? Neyi var?" Hasan cevap veriyor: "Sanırım öldü."

İlk saat (64.14826–21.973085 / Grandasköli)

Şehirdeyiz ve burada en çok bulunan şeyi arıyoruz: Bilgisayar. Siz ne tahayyül etmiştiniz? En mümkün kaynak olan internetten yararlanacağız bu konuda. Çünkü korsanın meşru olduğu bir evrendeyiz. Çetin Yavuz az önce bana epeyi bir bilgi ulaştırdı. (Kendisinin önemli bir şeyi yokmuş, sadece, evrenin verdiği oturma izni biraz gecikmiş, o kadar) Şu an 2004 yılındayız ve Björk'ün 8 tane şiir kitabı var. Hepsini toplayarak görevimizin %0.1'lik kısmını tamamlamış oluyoruz. Kendisi Reykjavik'ten hiç ayrılmamış ve yazdığı şiirler de gün yüzüne pek çıkmamış. Bir nevi yeraltı şairi diyebiliriz. *Thyke Atalante (Tesadüf Tanrıçası)* kitabından değerli birkaç şiirin bir kısmını sizinle paylaşmak istiyorum.

*Burada, Viking atlarının hizasında yaşıyorum
Taoanı yüksek evlerden değil benimkisi
Ama tabanı alçak
Misk geyikleriyleyim, anlıyor musun?*

*Gökkuşakları, fil hortumları...
Neyse ne artık, ne rant sağlıyorsa
Sünepeler, züppeler, süperler...
Atasözlerimiz de karagözlerimiz de...
Ve hatta sevgilim asansörlerimiz de (s. 52)*

Good Mourning isimli şiirden bir bölüm:

*Siz kıymetli birer çiçek prensesisiniz
Paltomu tutuyorsunuz ya bir evrak imzalıyorum.
Bense ağzımda sakız varken hap yutabilen birisiyim
Çok güzel bir dağ başında soğuktan donmak üzereyim*

*Burada bağırabilecek kadar bile güzel bir sesim yok
Özgür bir ülkedeyim ve kaybedecek hiçbir şeyim yok
Gergin bir selamım var ve endişeli parmaklarım
Beni soğuklara gömün işte neremden kan geliyorsa
Dünyanın en tatmin etmeyen yalnızlığına sahibim*

*Sanırım ölüyorum ah elbette ölüyorum
Kendime yaşadığımı ispatlamaya çalışmaktan vazgeçiyorum*

Yaktığım Proteinin Katsayısı ve Haddi Hesabı isimli şiirden:

*Asansörü bekliyoruz oradan da tireni bekleyeceğiz
Eğer biraz daha ağlarsan polis çağıracağım
Ah sen beni bir öldürsen dünyalar benim olur
Sen yaprak olacaksın ben ise bir hayvanım*

Bu da *Annelerin Uyarmaya Çalıştıkları Kız Çeşitleri* şiiri:

*Kudurduğumuzun şiiridir! Dövmeli ruhum rahim
Benim semizotu yemeğim kudretimdir kudretim*

O gün iyi ki gördüm seni keşke görmeseydim
Çünkü görmeseydim atam gibi emindim
Geceleyin uysallaşırım evet belki evcilleşirim
Var mısın şu avm'de fayanslara uzanıp sigaramızı yakalım
Ancak böyle içimize çekebiliriz şehrin imarlı manzarasını
Var mısın tüm fayansları söküüp Jenga oynayalım

Belki hamburger satarım ben orta boy kola filan
Kıvrık saçlarım olur ama öyle güzel olmayabilir
Ayrıtıylerini de keserim ve iyice köseye çıkar adımı
Bir canlı yayında "benim kahvem nerede!" diye bağırabilirim

Dedim ya gece olur ve durgunlaşırım
Beni o hâlde kimse tutuklayamaz
Çünkü sevgilimin penisinde Mercedes amblemi var
Ve benim içermimde bir gamalı haç

Şimdi söyle, annen nerede uyuduğunu biliyor mu?
Ne yazık ki iki elimde sekiz yara ve on parmak var
Yine de soruyorsanız bunlar ne diye sayın bayım
Ne yazık ki üzgünüm size zimba yok tutkal var! (s. 70)

İkinci saat (53.466805–2.233939 / Manchester Academy)

Çılgın bir kalabalık var. Bir yandan da müzik geliyor kulağıma: Hint müziği. Bir konser alanındayım. Sahnenin arkasında dikiliyorum. Aklım yavaş yavaş yerine geliyor. İnsanlar... Yüzlerce insan var. Bir kadın elini alnına koymuş, büyük bir bıkkınlıkla sahneden bana –kulise– doğru geliyor. Alnındaki saçları arkaya atıyor, ofluyor. Tam önümdeyken beni fark ederek kendine geliyor. "Önümde... Çekil..." Evet, beynim bu cümleyle boğuşuyorken ayaklarım kenara doğru adım atıyor. Ve Björk yanımdan geçip gidiyor.

Bu evrende ise Björk, Hint müziğiyle Batı müziğini birleştirip deneysel işler yapmış. Yıl 2000. Tüm albümlerini satın alarak görevimizin bu kısmını da tamamlamış oluyoruz.

Üçüncü saat (13.731412,100.51765 / Bangkok)

Başta da söylediğim gibi, bizler ölüyoruz. Hani, varla yok arası. Bir insan öldüğünde o hâlâ vardır ama ondan bir şey beklemezsin. Bir şekilde de yoktur çünkü. Bunun gibi bir şey. Kimse bizi bilmediği için bir beklentileri yok. Fakat ölümü birçok kez tatmış biri olarak şunu söylemeliyim ki ölümlerin tüm algıları açıktır. O yüzden kanlı bir vaziyette yatan birisinin ellerini tutmayın. O iğrenç haldeyken onları yormaktan başka bir işe yaramaz bu. Ölümleri yormayın efendim. Kan, zaten dışarıya çıktığında iğrenç bir hal alan hayatî bir sıvıdır. Böyle durumları daha fazla yoruculaştırmayın.

Bunları neden anlatıyorum size, bir fikriniz var mı? Çünkü bugün, şu an, başka bir evrende herhangi bir arabanın içerisinde müthiş bir hızla ilerliyorum. Uğultu, tekerlek sesleri ve radyomda çalan Kukl – Latent şarkısı.

Güzel ritim. Dünya'nın en hızlı arabası şu an içinde bulunduğum şey: 300 km/sn.

"He invites me. Oh, he invites me inside... inside his room."

Bulutlar fillere benzerler. Bu konuda hemfikir olan insanlar birbirine layıktır. 10.000 km/sn.

"Offers... I take the offer. Offers me a seat on your sofa? It's a nice sofa. A beautiful sofa. I like the color. And I sit down."

Üç boyutlu bulutlar. Paralel evrenleri kullanmamızdaki en büyük yardımcılarımızdır. 100.000 km/sn.

"Well, he shuts. He's shutting the door, he shuts the door. Locks it! He's locking it and I don't sit any longer... I don't sit any longer on his sofa."

Ve bulutlar kilitlenir. Işık hırslanır. Bir insana en büyük engel kulaklarıdır. Bundan sonrasında yol bulunmaz. Arabamın tekerlekleri havada döner. 250.000 km/sn.

"I lay... I lay. And he! He is lying on the top of me. And he's forcing himself into my body. It's no fun!"

Onuncu saat (41.013138–73.906392 / New York)

Saat sabah 5:00, Mart, 1980.

Hasan Kesen ve Çetin Yavuz kısa bir süreliğine benimle değil. Bense bir evdeyim. Bir evin üst katındayım. Ahşap bir evde imkânsızla birlikteyim. Ne gurur duyulacak şey şu yaptığım. Sigaramı dudaklarımın arasından alarak, ilgilenmediğim bir yere fırlatıyorum. Onun odasına giriyorum. Saksıları var, aynaları var, güzel aynalar, komodininin üzerinde, ağzından yeni çıkarttığı çubuklu şekeri var. Yatağı var, çünkü burası yatak odası. Yatak odalarında yatak olur. Bazen bir kişilik bazen çift kişilik yataklar. Buradaki çift kişilik, ama yatağın üzerinde bir tek o var. Boğazına kadar örtünmüş. Biraz daha yaklaşıyorum, kolunu kafasının altına alarak yüzüme bakmadan bir şeyler mırıldanıyor: "Geldin mi?"

Cevap vermeden yanına ilişiveriyorum. Bacaklarını bacaklarıma dolayarak bana doğru dönüyor. Yüzümle ilgilenmeden kafasını boğazıma yaslıyor. Saçları uyku kokuyor, içime çekiyorum. Ayvatüyleri parmağlarıma geliyor ve aklımı toparlıyorum. Kafam kendini zorluyor, bir ur gibi; vurur gibi. Bu evren bana oturma izni vermiyor. Birbirimizle inatlaşıyoruz. Kucağımdaki İskandinav, dürcünün kenarını buruşturuyor, hafif huysuzlanıyor. Çatırtı sesleri geliyor. Gözlerimi kapatarak Dünya'nın en güzel enstrümanlarını hayal ediyorum. Yanık kokusu geliyor. Evreni rahatsız etmeden ayaklarıma bakıyorum. Sarışın alevler tahtaları tutuşturuyor. Yangını gören gözlerim beynimi uyarıyor ve ardından omuriliğimdeki sempatik sinir sistemi kendini gösteriyor ve vücudum gerilime hazırlanıyor. Onları kontrol altına alarak sakinleşiyorum. Kucağımdaki küçük kız, omuzlarını silkiyor. Kollarımla sarıyorum. Ayaklarını, yarım kalan bir hamleyle

kalçalarım kadar çıkarıyor. Yanık kokusu rahatsız edici bir hâl alıyor. Bronşitlerimin en uçlarına kadar nefes almak istiyorum. Oda gitgide turunculaşıyor. Boğazı yırtılacak gibi oluyor kollarımdakinin, aniden derin bir nefesle uyanarak kollarımı iteliyor.

Panik hâlinde doğrularak duvara yaslanıyor ve derin derin nefes almaya devam ediyor. Elleriyle yorganı sıkıyor, yüzünü buruşturuyor. Kafasını ilgilenmeden bana çevirerek sesini yükseltiyor: "Be-bende klostrofobi var!" "Bende de özgüven eksikliği var." "Sen de kimsin?" "Üzgünüm, ben Nasuh Gerçek."

Alevler her yerimizi sarıyor. Evrenle inatlaşıyoruz. Koku etkisini yitiriyor ama müthiş bir sıcaklık var. Sıcaktan ikimiz de pes ederek üstlerimizi çıkartıyoruz. En sonunda üzerimizde hiçbir şey kalmıyor. Birbirimizin koynuna yatıyoruz. Alevler her yerimizi sarıyor. Etlerimiz yavaş yavaş pişiyor. Onun kulağına başka evrenlerdeki kendi şarkılarını fısıldıyorum. Bu durum bir nebze de olsa hoşuna gidiyor.

*Jump off
Your building's on fire
And I'll catch you
I'll catch you
Destroy all that is keeping you down
And then I'll nurse you*

Etlerimizin pişmesi keyfimizi kaçırıyor. Artık acı duymaya başlıyoruz. Etlerimiz akmaya başlıyor. Göbeklerimiz birbirine yapışıyor ve daha sonra da birbirine doladığımız bacaklarımız. Daha sonra yanaklarımız ve göğsümüz. İnanılmaz bir acı hissediyorum. Artık Björk'le tek bedenden oluşuyoruz. Yanmakta olan bir beden! Kafamın içi kendisini zorluyor. Damarlarımdaki buharlaşan kan, yağmur gibi cildimden akıyor. Kendimi sıkıyorum ve kafamın içerisinden bir köprüye oradan da bulutlara, inanılmaz bir hızla ilerliyorum. Gözlerimi açıyorum:

On beşinci saat (Bilinmiyor)

Hasan Kesen ve Çetin Yavuz'la birbirimizden ayrılarak binlerce evrenden milyarlarca şey topladık. Kitaplar, albümler, resimler, fotoğraflar. Bu evrende olmayan birçok depolama aletleri. Üstelik 3010 gibi bir yılda, Björk'ün rahibe bir doktor olduğu bir evrende ondan aşı şeklinde anksiyete, minnet ve vecd hormonlarından birer numune aldım.

Björk'ün birçok hâline şahit oldum. Bu durum beni gülümsetiyor. Tadını çıkartıyorum. Bir silâhla kafama nişan alıyorum. Nasıl ki evlenmek, biriyle birlikte olmanın yasal hâliyse; intihar etmek de ayrılmanın yasal hâlidir. Nasıl olsa yakında Dünya'nın sonu gelecek. Fazla bir zamanınız kalmadı.

Yirminci saat (64.136215–21.889819 / Safamýrarskóli)

Yıl 2009. Bu kez bir sınıftayım ve öğretmenimiz Björk Gudmundsdottir. Sınıftaki yoklamayı alıyor ve ben de öğrencisiyim. "Margit Bragadottir?" "Burada!" "Valdimar Tormar?" "Buradayım!" "Jonas Gunnarsson?" "Burada!" "Nasuh Ge-Ger-ç-ç..." Öğretmenimiz şaşırarak, kafasını kaldırıp İskandinav gözleriyle beni arıyor. Gördüğünde, gözlerini kısarak sinirleniyor. Vazgeçerek devam ediyor: "Olafur Engilbertsson?" "Burada."

Fazla zamanımın olmadığını söyleyerek ders sonuna bir etüt ayarlıyorum. Lafa giriyorum:

— Peki, edebiyatçı öğretmenim, kızlar vardır sitemizde. Onlar *Tutunamayanlar* kitabını çok sever, o kadar severler ki dillerinden düşürmezler. Ama gerçek hayattaki hiçbir tutunamayanı sevmezler.

— Onlar sıkıcı olurlar çünkü, yani tutunamayanlar.

— Olmaz öyle şey.

— Ben seni nereden tanıyorum?

— Belki, başka bir zaman, başka bir evrende...

— Ha evet! Sen de o tutunamayanlardansın, değil mi?

— Eğer gerçekten böyle düşünüyorsanız bu sizin özgüven eksikliğinizi gösterir ve ben özgüven eksikliği olan kadınlara bayılırım... öğretmenim.

— Bakalım onlar da sana bayılacak mı?

— Ah, bana bayılan kadınlar zaten ilgimi çekmez.

Dudaklarını hedefleyerek Björk'e yakınlaşıyorum. Yolumun yarısında dayanamayıp yüzüme bir tokat indiriyor. Kendime geliyor. Hayatınızda olumsuz şeyler oluyorsa bilin ki o evrenden size oturma izni çıkmamıştır. Çenemi, yerinde mi diye kontrol ediyorum. Bu durumum Björk'e komik gelmiş olacak ki bir kahkahayla masadaki kitaplarını toparlayarak kalkıp uzaklaşıyor. Aynı hareketlerle kalkarak okulun geniş balkonuna çıkıyorum. Duvara yaslanarak bir sigara yakıyorum. İçime derin bir nefes çekerek depara kalkıyorum. On dördüncü katın balkonundan büyük bir mutlulukla içim gıdıklanarak yerin dibini boyluyorum.

Yirmi dördüncü saat (Bilinmiyor)

Vücudumla ilgili bazı meselelerim var. Eğer sizin de vücudunuzda bir zaman-evren makinesi olsaydı beni anlardınız. Ben orada ne olup bittiğini hissedebiliyorum, yani, vücudumda. Benim kusurum bu, bunlar da davranışlarımı etkiliyor. Meselâ vücudumda yeterli derecede oksitosin salgılanmıyor, bu da sosyopati gibi eğilimlerimi ortaya çıkartıyor. Fakat bunun, aşk hormonunun (oksitosinin) salgılanmamasına rağmen orgazm ve mutluluk hormonu olan serotoninini içimde bol bol hissedebiliyorum. İntihar gibi sürekli yaptığım - yapmak mecburiyetinde olduğum- bu davranışı güzel hatırlamamı sağlayan hormon: Serotonin. Kan damarlarım kasılarak daralıyor. Bu da bazı şeylere aşırı derecede bağlanmamı sağlıyor. Kortizol ise yok denecek kadar az. Stres hormonu. Bu şekilde de olaylar karşısında soğukkanlı kalabiliyorum. 27 saattir hiçbir şey yemedim, hiç de

uyumadım. Vücudumun ne kadar çöktüğünü hissedebiliyorum. Aslında bakarsanız aşkın kimyasında bunlar da vardır: İştahsızlık ve uykusuzluk.

Böyle düşünmemi sağlayan şeyin ne olduğunu tahmin edebiliyorsunuzdur belki: Minnet hormonu. Az önce bir vazgeçme krizine düşmekten korkarak kendime, Rahibe Björk'ten aldığım minnet hormonunun küçük bir kısmını aşılama zorunda kaldım. Ona karşı müthiş bir şükran duygusu besliyorum şimdi. Fakat görünüme göre bu aşılama küçük bir kısmı bile beni bu seviyeye getirdiyse, biraz daha fazlası insanı öldürebilecek düzeydedir.

Yirmi sekizinci saat (+44 20 7359 6191 / Buffola Bar)

İyi durumda değilim bir süredir. Bu iş beni gerçekten yıkmaya başladı. Bir yeraltı kulübündeyim. Yıl 1991. Björk'ün son grubu olan The Sugarcubes'ün dört şarkılık mini konserinin keyfini çıkardım. Şimdi ise kanımdaki alkol miktarını göz önünde bulundurursak, kendime gelmemin çok zor olacağını düşünüyorum. Masadan bir bıçak alarak kulübün arka kapısından çıkıp sendeleye sendeleye, kendimi atacak bir bina ya da kafama sıkacak bir tabanca arıyorum. Çünkü bıçakları pek sevmem. Kendimi bıçakla öldürmekten de haz etmem. Yere çömelerek etrafıma ve gökyüzüne bakıyorum. Derken kulübün arka kapısından gülüşmelerle birlikte altı kişi çıkıyor. Azıcık dikkatimi toplayarak bakıyorum. Sugarcubes! "Hey!" Dinlemiyorlar. "Hey, bana bakın!" "Ne var?" "Müsaade edin bakayım, yengenizle biraz konuşmam gerek." "Yenge?" "Arkadaşının manitası. Björk, ben Nasuh Gerçek." Björk bir an duraksıyor. Yanlarındakilere, önemli bir şey olmadığını belirterek devam etmelerini istiyor. "Seni rüyamda görmüştüm." "Bir evdeydik ve yanıyorduk, değil mi?" "Evet. Attığın sigara izmariti yangın çıkartıyordu." "Üzgünüm." "Üzgünüm, ben Nasuh Gerçek' böyle demiştin, değil mi?" "Çok tatlısın." Burnunu kaşıyor ve sıkılmış gibi görünüyor. Cevap vermesini beklemeden sesimi yükseltiyorum: "Öldür beni!" Yüzünü ekşitiyor: "N-Ne?" "Öldür lan beni!" Elini tutuyorum ve sol elimle bıçağı çıkartarak eline tutuşturuyorum. "Yapamam!"

Otuzuncu saat (63.334194-20.401525 / Geldungur)

Yıl 2021. Adidas şeklindeki üç kayanın yanındayım. Her şeyin başladığı yerde. Niye buradayım peki? Kim getirdi beni buraya? Bilmiyorum. Ben gelmedim. Kafamın içerisinde ağırlık var. Etrafıma bakıyorum, artık bu evrenin benimle arası pek iyi değil anlaşılan. Kayanın ucunda yine aynı kadın bekliyor. Kafam patlayacak. Dizlerimi yere koyarak çılgın atıyorum. Kayadaki kadın, Björk, derin dalgınlığından uyanarak endişeyle bana bakıyor. Bu sırada ilahi bir güç gibi gökyüzü kızılılaşarak, içerisinden yaşlı bir adam iniyor. Björk, artık daha da endişeli gözüküyor. Yaşlı adam yavaş hareketlerle çenemden tutarak yüzümü kendisine çeviriyor ve

konuşmaya başlıyor: "Vücudumu çaldın, onu geri ver!" Can çekişerek cevap veriyorum: "Bu benim vücudum. Bu... benim..." "Ölümler Konseyi'nin bana verdiği yetkiyle her şeye el koyuyorum, penisine bile." Yaşlı adam üstüme gelmekte ısrar ediyor. Endişeleniyorum. Elimi cebime atarak rastgele seçtiğim bir aşıyı yaşlı adamın tam boynuna batırıyorum. Bizi izleyen Björk bir çılgın atıyor. Yaşlı adam şuurunu kaybederek yere yığılıveriyor. Kaymış gözlerine bakmadan boynundaki iğnenin üzerindeki ince yazıya göz atıyorum: "VECD: RUHUN DÜNYEVÎ GERÇEKLİKTEN KURTULDUĞU KENDİNDEN GEÇME HORMONU".

Otuz birinci saat (Bilinmiyor)

Artık konseyin ne yaptığımdan haberi var. Benimle empati kurmak yerine beni bitirmeye çalışıyorlar. Hasan Kesen ve Çetin Yavuz onları oyalamakla meşgul. Fakat konseyin onları da bana karşı kullanmasından endişeleniyorum. Planımdan kimsenin haberi yok, olması da imkânsız zaten. Benimle yalnızca Björk olacak.

Vücudumdaki zaman-evren makinesi hormonlarımla birlikte hareket ediyor, bu şekilde varlığını koruyor. Fakat özellikle tek bir hormonla: Dimetiltriptilamin (yani dmt). Esasında hepimizin ruhunda ve sinir sisteminde bu molekülden bulunur fakat bu hormon yalnızca ölüm ve doğum hallerinde salgılanır. Benimse zaman-evren makinemi çalıştırabilmem için sürekli olarak buna ihtiyacım var. Bu yüzden bir evrenden diğerine geçebilmem için ya doğmam gerekiyor ya da ölmem. İlk defa ölmek fikri size rasyonel geliyor, öyle değil mi? Bir binadan atlamak, kafana nişan almak ya da cayır cayır yanmak. İşte ancak bu yollarla başka bir evrene geçebiliyorum.

Yine de hangi gezegende bulunuyorsanız bulunun, bilmeniz gereken tek şey şu: BU DÜNYA'YA HOŞ GELMEDİNİZ.

B4 (Sonuç)

Otuz ikinci saat (13.744909,100.529838 / MBK Center)

Björk'le tokalaşıyorum: "Sesin çiçekleri mutlu ediyor." Gülümsüyor. Devam ediyorum: "Kalabalık yerleri sevmiyorum." "Sahi mi?" "Yaptığım her şey için üzgünüm." "Anlamıyorum ki." "Kıyametin tarihini biliyorum, anlıyor musun?"

Otuz üçüncü saat (13.731412,100.51765 / Bangkok)

250.000 km/sn hızla arabamı uçuruma doğru sürüyorum. Arka koltukta en karmaşık dünya çizgisinden aldığım Björk var. Kastettiğim sizin bulunduğunuz dünya çizgisi. 21. yüzyıl. Gördüğü yüzlerce rüyadan dolayı artık neredeyse tanışmış gibiyiz. O yüzden diğer evrenlerden onun hakkında topladığım şeyleri göstermememe gerek bile

kalmadı. Ona bildiğim her şeyi anlattım: Kıyameti, solucandeliklerini, planımı... Olumlu karşıladı ve cevabı şu oldu: "Eğer bir gelecek varsa onu derhal istiyorum!" 300.000 km/sn. Işık hızı bizim ilişkimizin bir parçası. Onu korkutuyor muyum? "Seni bir kazayla tanıdım ve bir kazayla unutmak istiyorum." Artık korkutuyorum.

"Bulutların üstündeyim

"Bulutların üstündeyim

"Ve artık Ve artık aşağıya inemem"

Anonim

Otuz dördüncü saat (Bilinmiyor)

O beklenen müthiş olay olduğunda, yerküre bir sarsılışla sarsıldığında, dağlar bir serpilişle serpildiğinde, hepsi havada zerreler hâlinde dağılırlar. (Vakıa 56/1-6 | Kur'an-ı Kerim)

Kıyametin tam mânâsı, Dünya'nın milyonlarca yıldız ile birlikte parçalanıp dağılarak, içindeki canlılarla yok olması ve sonra da yeni bir yıldızlar topluluğu ile yeni bir yer küreye dönüştürülmesi, bütün şuurlu varlıkların yeniden dirilerek, Allah'ın huzurunda hesap vermek üzere toplanmasıdır. Bu, tüm dünyalar için geçerlidir. Bu, dört milyar yıl önce yaşanan Geç Dönem Ağır Bombardıman'ın bir benzeridir.

Otuz beşinci saat (Bilinmiyor)

Kıyamet olduğu anda Ay'daki astronotu tahayyül etsene. Elbette bu kısım işin esprisi. Çünkü astronot bu güzel manzaraya bir süreliğine şahit olabilecek. Daha sonra kendi bulunduğu yerküre de yok olup gidecek.

Fakat bugün burada, solucandeligi dediğiniz yerde kıyamet bizi etkileyebilir mi? Başka evrenler, sığınabileceğimiz yuvalar olamaz. Zira adı üstünde, "paralel" evrenlerdir her biri. Fakat kıyamet denilen olay bir olasılık mıdır? Eğer öyleyse bu evrende kıyamet

koptuğu anda bu olayın olmadığı bir evren mutlaka mevcut olacaktır. Fakat diğerleri de bu evrene paralel giden evrenlerse, bahsettiğimiz evren ne yazık ki namevcut olacaktır. 'Sonsuzda bir' diye bir durum var mıdır? Eğer varsa, seçeceğimiz herhangi bir evren bu yaşama olanak tanıyacaktır. O hâlde bu olasılığı gözden çıkartalım.

Kişi, solucandelighinin merkezine geçerken spagettileşme denen olaydan sonra takılır ve yıldızların bir ömrü bitirmesini on saniye içinde görebilir. Asıl kısım ise oradan çıkma kısmıdır. Bu da ancak ışıktan daha hızlı olmakla mümkün olacaktır. Aksi takdirde kişi, gaz kütesine dönüşür.

Işıktan daha hızlı olan şey ise düşünce dalgalarıdır. Bedenim işte bu noktada devreye giriyor. Astral seyahat ise partnerim için en akılcı yöntem olacak.

Bunlar, bir koşulun gerçekleşmesi durumunun varsayımlarıdır. Şimdi ise koşula bir göz atalım, yani benim asıl planıma.

Yıldızlar düşecek ve galaksiler yok olacak. Peki, ya iki galaksinin arasındaki bir yerin, bir solucandelighinin durumu ne olacaktır? Eğer bir köprüyü düşünecek olursak. Bağlı olduğu iki kara da yıkıldığında köprü de doğal olarak yerle bir olacaktır. Peki, ya deniz sonsuzluğu simgeliyorsa?

Merak etmeyin, efendim. Her soruya bir cevabım var. Ve planım kusursuz bir şekilde işleyecek.

Bir buçuk günün sonu (31.055287,34.484024 / İsrail Güney Bölgesi-Babil Yönetimi)

Elimde bir kibrit çöpü var ve önümde bir kâğıt. Björk'e bu hikâyeyi baştan sona yazmam gerekiyor. Çünkü şu an hicretten önce 1162 yılındayım. Ve o, hafızasını kaybetmiş bir tutsak.

BİTTİ

esen volkan.

aşklama

Şaraptı rakıydı şuydu buydu
Kişi esrimeyi bir aşkta tatmalı ilkten
Dedim ya ondan gayrı korkuluğa güvenmem
İçtiğim hep aşktı benim gerisi tortu

Sevişik bir keçi yumukgöz oğlağına
Özüne aşk sızmış o sütü emziriyor
Yumurtasını bir kovuğa koyarken
Aşkı da koyuyor anaç zargana

Aşk mavisini tükendiyse o boşuna denizde
Bil ki diken diken bir çamurla örtülüdür sığlığı
Niye enez bu zambak diye sordular mıydı
Aşksız geçen günlerinde örselenmiş, de

Aşk bürünmeseydi de bak hiç şakır mıydı
Şu bi damlacık isketeyi tâ gagadan kuyruğa
Kişi gönlünü yitirdi mi ne yüzle çıkar sokağa
Yaşamda nesi varsa aşk işte onun adı

Ansıyın aşkla yağdı da sular
Ondan kokulandı ıtır çiçeklendi elma
Doğayla el ele bizi üreten bir sevgi var
Evrende en soylusu sezdim ki bu çoğalma

iletisim

mahallendekifanzin@gmail.com

Fareye demişler: “řu delikten ık bu deliēe gir, sana bir tulum peynir vereceēiz.” Fare bakmış bakmış da, olmaz, demiş. “Neden yahu! Sen deli misin?” diye şaşırmışlar. “Yol yakın, navlun çok. Bunda bir itoēlu itlik var” demiş.

310 N. Dearborn Street

MAHALLENDEKİ
BİLİM ADAMINI
ÖLDÜR

bu bir saldırı değil, öz savunma fanzinidir.